

MŁAWA KOCHAM MOJE MIASTO!

INTERNETOWI PRZESTĘPCY ATAKUJĄ DZIECI

NIEODPOWIEDZIALNE KORZYSTANIE Z GIER KOMPUTEROWYCH MOŻE NIEŚĆ ZA SOBĄ WIELE ZAGROZEŃ. INTERNETOWI PRZESTĘPCY ZACZĘLI ATAKOWAĆ TAKŻE DZIECI, BIORĄC JE NAJPRAWDOPODOBNIJ JAKO ŁATWY CEL. HAKERZY WYKORZYSTUJĄ POPULARNĄ WŚRÓD GRACZY GIER VIDEO PLATFORMĘ KOMUNIKACYJNĄ. Z PLATFORMY TEJ CZĘSTO KORZYSTAJĄ DZIECI - NIESTETY JAK SIĘ OKAZUJE, BEZ NADZORU RODZICÓW. **S. 6**

PODPISALI UMOWĘ NA BUDOWĘ SKATEPARKU

MŁAWA ||

S. 3

UCZĄ SIĘ, PODRÓŻUJĄ I AKTYWNI SPĘDZAJĄ CZAS

Z ŻYCIA SZKOŁY ||

S. 4-5

SZCZEPIONKA? NIE TYLKO DLA DZIECKA...

ZDROWIE ||

S. 15

PROMOCJA

Z MIŁOŚCI DO LOKALNOŚCI!

ŚWIEĆ PRZYKŁADEM – NOŚ ODBŁASKI

Celem akcji jest zachęcanie niechronionych uczestników ruchu drogowego, przede wszystkim pieszych, do korzystania z elementów odbłaskowych. Dzięki odbłaskom, kierowcy mogą zobaczyć pieszego lub rowerzystę z odległości nawet 150 metrów. Noszenie odbłasków ma duże znaczenie jesienią i zimą. Wcześniej zapadający zmrok, ciemne poranki, mgła, opady atmosferyczne nie sprzyjają bezpieczeństwu pieszych. Kamizelka odbłaskowa, breloczek, opaska, sprawią, że pieszy będzie lepiej widoczny dla kierujących. Prawdopodobnie noszone odbłaski powinny

być umieszczone w takim miejscu, aby znalazły się w polu działania świateł pojazdu i były zauważalne dla kierujących nadjeżdżających z obu kierunków (z tyłu i z przodu). Widząc z daleka świecący punkt kierowca ma więcej czasu na odpowiednią reakcję. Zyskane w ten sposób sekundy mogą uratować zdrowie czy nawet życie pieszego.

Pamiętajmy:
1. W czasie złej widoczności, gdy pieszy ubrany jest w ciemną odzież i nie ma na sobie elementów odbłaskowych, kierowca dostrzeże go z dużym opóźnieniem.

- 2. W ciemnościach pieszy widzi reflektory samochodu nawet z odległości kilku kilometrów, ale kierowca dostrzeże pieszego dopiero wtedy, gdy zauważy sylwetkę człowieka w zasięgu świateł samochodu.
- 3. Po ciemku, bez elementów odbłaskowych, jesteśmy widoczni z odległości zaledwie 20 – 30 metrów. Jeśli kierowca jedzie prędkością 90 km/h, to nie ma szans na jakąkolwiek reakcję gdy zauważy na swojej drodze pieszego.
- 4. Jeśli jednak pieszy wyposażony jest w element

Dzięki odbłaskom, kierowcy mogą zobaczyć pieszego lub rowerzystę z odległości nawet 150 metrów

odblaskowy odbijający światła samochodu, kierowca spostrzeże go już z odległości około 150 metrów, czyli 5-10 razy szybciej! To może uratować pieszemu życie.

5. Powszechne stosowanie elementów odbłaskowych

w różnej formie - zawieszki, opaski, kamizelki, jaskrawe parasolki., spowoduje, że szansa pieszego na uniknięcie potrącenia w warunkach złej widoczności znacznie wzrośnie, nawet jeśli popełni on błąd np. będzie się poruszał niewłaściwą stroną jezdni.

Uwaga!
Prawo o ruchu drogowym stanowi, że osoba poruszająca się po drodze, po zmierzchu, poza obszarem zabudowanym, jest zobowiązana używać elementów odbłaskowych w sposób widoczny dla innych uczestników ruchu. opr.jk

WAŻNE ADRESY I TELEFONY

Pogotowie Ratunkowe - 999
Policja - 997
Straż Pożarna - 998
Straż Miejska - 986
Numer alarmowy z telefonu komórkowego - 112
Pogotowie elektryczne – 991
Pogotowie gazowe – 992
Pogotowie wodociągowe – 23 654 23 21
Pogotowie ciepłownicze – 23 654 35 06
Informacja PKP – 23 674-53-33, <https://www.e-podroznik.pl/>
Informacja PKS – 23 654 35 56
Postój TAXI – 23 654 35 76

Urząd Miasta Mława
Mława, ul. Stary Rynek 19, tel. 23 654 33 82, e-mail: info@mlawa.pl, sekretariat@mlawa.pl

Starostwo Powiatowe
Mława, ul. W. Reymonta 6, tel. 23 654 34 09,

e-mail: starostwo@powiatmlawski.pl

Sąd Rejonowy
Mława, ul. W. Reymonta 3, tel. 23 654 89 00, e-mail: adm@mlawa.sr.gov.pl

Urząd Skarbowy
Mława, ul. G.Narutowicza 19/7, tel. 23 654 34 98, e-mail: us1413@mz.mofnet.gov.pl

Zakład Ubezpieczeń Społecznych
ul. Z. Padlewskiego 31, tel. 23 655 00 31 32

Powiatowy Urząd Pracy
Mława, ul. Wyspiańskiego 7, tel. 23 654 39 18, e-mail: waml@praca.gov.pl

Prokuratura Rejonowa
Mława ul. J. Lelewela 4, tel. 23 654 36 19, e-mail: pr.mlawa@plock.po.gov.pl

Komenda Powiatowa Policji
Mława, ul. H. Sienkiewicza 1, tel. 23 654 43 43, e-mail: prasowy.kppmlawa@mazowiecka.policja.gov.pl

Komenda Powiatowa Państwowej Straży Pożarnej
Mława, ul. Z. Padlewskiego 15, tel. 23 654 33 85, e-mail: mlawa@mazowsze.straz.pl

Straż Miejska
Mława, ul. Stary Rynek 19, tel. 23 654 64 34, e-mail: strazmiejaska@mlawa.pl

Zakład Wodociągów, Kanalizacji i Oczyszczalnia Ścieków sp. z o.o.
Mława, ul. Płocka 106, tel. 23 654 60 70, e-mail: sekretariat@wod-kan-mlawa.com.pl

Gazownia Warszawska, Rozdzielnia Gazu w Mławie
Mława, ul. Płocka 96, tel. 23 655 01 62

Zakład Energetyczny Płock S.A Region Energetyczny Mława
Mława, ul. Warszawska 127

Samodzielny Zakład Opieki Zdrowotnej – Szpital
Mława, ul. A. Dobrskiej 1, tel. 23 654 32 35, e-mail: sekretariat@szpitalmlawa.pl

Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych
ul. Padlewskiego 13, tel.: 23 654 56 38, wew. 412

NZOZ Ośrodek Terapii Uzależnień i Współuzależnienia w Działdowie, filia w Mławie
ul. Lelewela 9, tel.: 23 655 28 64

Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie przy Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w Mławie

ul. Padlewskiego 13, tel.: 23 654 36 34

Bezpłatna Infolinia Rzecznika Praw Obywatelskich
Pod numerem telefonu 800 676 676 działa bezpłatna Infolinia Rzecznika Praw Obywatelskich, czynna: poniedziałek: godz. 10:00 – 18:00 wtorek – piątek: godz. 8:00- 16:00 Połączenie możliwe jest zarówno z telefonów stacjonarnych, jak i telefonów komórkowych wszystkich sieci. Dzięki Infolinii można uzyskać podstawowe informacje o prawach człowieka i kompetencjach PRO. Droga ta można również dowiedzieć się wszystkiego o prawie antydyskryminacyjnym. Jeśli sprawa nie jest związana z kompetencjami PRO, pracownicy starają się wskazać rozmówcy instytucję, w której uzyska odpowiednią pomoc.

Telefony zaufania dla osób w depresji:
Antydepresyjny Telefon Forum Przeciw Depresji, tel. 22 594 91 00 (w każdą środę i czwartek od 17.00 do 19.00). ITAKA – antydepresyjny telefon zaufania tel. 22 484 88 01 (w poniedziałki i czwartki od 17.00 do 20.00). Ośrodek Interwencji Kryzysowej – pomoc psychiatryczno-pedagogiczna, tel. 22 855 44 32 lub Ośrodek Interwencji Kryzysowej, tel. 22 837 55 59 (poniedziałek – piątek od 8:00 do 20:00). Telefon Zaufania dla Osób Dorosłych w Kryzysie Emocjonalnym, tel.: 116 123 (od poniedziałku do piątku od godz. 14.00-22.00). Młodzieżowy Telefon Zaufania, tel. 192 88 lub Bezpłatny telefon zaufania dla dzieci i młodzieży, tel. 116 111, codziennie od 12:00 do 02:00.

BEZPŁATNE PORADY PRAWNE

Mieszkańcy Mławy mogą skorzystać z bezpłatnego doradztwa prawnego w następujących miejscach i godzinach: — ul. Graniczna 39 (Szkoła Podstawowa nr 4) w każdy poniedziałek w godz. 15:30-16:30 — w lokalu przy ul. Z. Padlewskiego 13, w każdą środę od godz. 15.00 do godz. 17.00.

Przypominamy jednocześnie, że ze wsparcia psychologa możemy skorzystać: — w lokalu przy ul. Mariackiej 20 - w każdy wtorek od godz. 16.00 do godz. 18.00 — w lokalu przy ul. Padlewskiego 13 - w każdy czwartek od godz. 16.00 do godz. 18.00 Aby umówić się z psychologiem na spotkanie prosimy

o kontakt telefoniczny pod numerem 23 654 56 38 w. 410/411 przy ul. 18 Stycznia 4. lok 25, bądź bezpośrednio u terapeuty.

Specjaliści przyjmują w ramach Miejskiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

Przypominamy również, że Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych powołana przez Burmistrza Miasta Mława do działań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych oraz integracją społeczną osób uzależnionych od alkoholu pełni swoje dyżury.

Wniosek o skierowanie na obowiązkowe leczenie odwykowe może złożyć do komisji członek rodziny lub jakkolwiek inna osoba, organizacja lub instytucja. Dyżury członków Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych odbywają się co dwa tygodnie w drugi i czwarty poniedziałek

miesiąca od godziny 16.15 do godz. 18.00 w Mławie przy ul. Z. Padlewskiego 13. Kontakt z Komisją przez pracownika Wydziału Oświaty i Polityki Społecznej, w siedzibie wydziału przy ul. 18 Stycznia 4 lok. 25, bądź tel. 23 654 56 38 wew. 412.

WAŻNE INFORMACJE Z POWIATU

PRZEDSTAWIAMY NASZYM CZYTELNIKOM NAJWAŻNIEJSZE INFORMACJE Z URZĘDÓW MIAST I GMIN Z TERENU POWIATU MŁAWSKIEGO.

Będzie skatepark

Urząd Miasta Mława podpisał umowę na budowę skateparku na terenie Miejskiego Ośrodka Sportu i Rekreacji w Mławie. Zadanie to stanowi drugi etap projektu poprawy infrastruktury sportowej MOSiRu.

- Jesteśmy dumni z naszej bazy sportowej, jednej z najlepszych w regionie. Chcemy wzbogacić ją o dodatkowe elementy, potrzebne i oczekiwane przez mieszkańców. Oddaliśmy do użytku pumptrack, przed nami skatepark, a potem strefa relaksu - zdradza burmistrz Sławomir Kowalewski.

Na tysiącu metrach kwadratowych powierzchni poza charakterystycznymi dla skateparku rampami zbudowane zostaną także oświetlenie, monitoring wizyjny i infrastruktura towarzysząca. W granicach obiektu przewidziano urządzoną zieleń oraz elementy małej architektury - ławki i kosze na śmieci.

Skatepark powstanie w bezpośrednim sąsiedztwie oddanego właśnie do użytku pumptracku.

Podpisana 28 września 2023 r. umowa jest realizowana jako II etap inwestycji, w ramach zadania pod nazwą: „Budowa pumptrack i skatepark na terenie Miejskiego Ośrodka Sportu i Rekreacji w Mławie - poprawa infrastruktury sportowej”.

Wykonawcą przedsięwzięcia jest firma Velo Projekt Sp. z o.o. z Warszawy, która na zlecenie miasta zrealizowała dla nas pumptrack. Wartość robót wyceniono na 3 482 000 zł, pieniądze na ten cel pochodzą z budżetu miasta. Zgodnie z harmonogramem wykonawca powinien zakończyć prace do końca sierpnia 2024 r., na realizację zadania ma bowiem 11 miesięcy od dnia zawarcia umowy.

To nie koniec inwestycji na terenie mławskiego MOSiRu. Burmistrz Sławomir Kowalewski planuje w przyszłości budowę strefy rekreacji z huśtawkami, linarium, urządzenia do ćwiczenia równowagi. Strefa powstanie na tere-

nie między skateparkiem, a parkingiem przy krytej pływalni.

Zbiórka datków na rzecz pomocy ofiarom wojen i terroryzmu na świecie

W niedzielę, 8 października 2023 r. w kościele Świętej Trójcy w Mławie odbędzie się zbiórka datków na rzecz pomocy ofiarom wojen i terroryzmu na świecie realizowanej przez Fundację Orla Straż. To polska fundacja charytatywna z siedzibą w Bojanie (województwo pomorskie), pomagająca ofiarom wojen, konfliktów zbrojnych i terroryzmu. Głównym obszarem naszej działalności jest Irak oraz Iracki Kurdistan, a także m.in. Ukraina, Egipt i Nigeria.

O potrzebach ludzi, do których docierają z pomocą opowie podczas mszy świętych założyciel Orlej Straży - kmr ppor. rez. Bartosz Rutkowski, którego korzenie pochodzą z Mławy (pradziadkowie Stanisława i Antoni Rutkowscy pochowani są na cmentarzu św. Wawrzyńca). Będzie prosił o datki na mszach świętych w niedzielę o godzinach 7.00; 8.30; 10.00; 11.30; 13.00 i 18.00.

Wizualizację działań fundacji znajdą Państwo na planszach wystawy plenerowej „Orla Straż - Irak. Nasza misja”. Wystawa jest dostępna do zwiedzania na placu pomiędzy ratuszem, a domem kultury od 27 września 2023 r. do 11 października 2023 r.

Wystawa poświęcona jest ludziom, którym od lat starają się nieść pomoc, prezentowane zdjęcia pokazują sylwetki osób, które otrzymały wsparcie dzięki Państwu - darczyńcom. Zachęcamy do zapoznania się z działalnością fundacji.

Kilka słów o fundacji: Przed założeniem fundacji Bartosz Rutkowski pełnił funkcję szefa szkolenia Ośrodka Szkolenia Nurków i Pletwonurków WP w Gdyni. W październiku 2015 roku przeczytał artykuł o torturowaniu i ukrzyżowaniu 12-letniego chłopca niedaleko Aleppo w Syrii. Sprawcami ten zbrodni byli terroryści z ISIS. Pomysł o swoich synach, z których starszy był rówieśnikiem zamordowanego. Po szybkiej refleksji czy jest wstanie zrobić coś, aby pomóc ofiarom podobnych tragedii, podjął znaną dla swojego życia decyzję. Postanowił złożyć wypowiedzenie ze służby wojskowej w trybie przyspieszonym i wyjechać do Iraku. Na miejscu chciał osobiście ocenić potrzeby ludzi dotkniętych dramatem wojny i ustalić najlepsze sposoby udzielania im pomocy. Wybrał Irak, ponieważ ISIS dokonało tam wspomnianego ludobójstwa na Jezydach oraz było odpowiedzialne za liczne ataki na chrześcijan, a także inne mniejszości etniczne i religijne. Po tym, co zobaczył i usłyszał, postanowił założyć Fundację Orla Straż, jako cel obrał

pomaganie ofiarom wojen i terroryzmu w powrocie do normalnego życia.

Fundacja wspiera rodziny, które straciły bliskich, dom oraz dorobek całego życia w wyniku konfliktów zbrojnych lub aktów terroru. Pomaga ludziom w powrocie do życia, jakie wiedli przed wojną lub zamachami. Pomaga na miejscu w krajach, w których toczą się konflikty zbrojne lub miały miejsce zamachy terrorystyczne. Realizuje działania m.in. przez odbudowę zniszczonych miejsc pracy, budowę i remont domów, wspieranie edukacji kobiet i dzieci oraz pomoc humanitarną i rozwojową, udzielaną w bardzo szerokim zakresie.

Główną zasadą, którą kierują się jest pytanie ludzi, jakiej pomocy najbardziej potrzebują w danym momencie oraz udzielanie jej wyłącznie w uzgodnieniu z nimi, w ich własnym kraju.

Współpracują przy tym z lokalnymi organizacjami, które są najlepiej zorientowane w potrzebach miejscowej społeczności. Kilka razy w roku odwiedzają miejsca, w których pomagają, a rodziny, którym pomagają znają osobiście

Ważna informacja

Od 2 do 6 października br. w godzinach 7.00-17.00 na odcinku ulicy Studzieniec (od skrzyżowania z ulicą Marszałkowską włącznie do skrzyżowania z ulicą Podborną i Piekiełko), będzie układana warstwa ścieralna (ostateczna) masy bitumicznej.

Wystąpią utrudnienia i ograniczenia łącznie z zamknięciem fragmentów ulicy. Prosimy w tych dniach o nie parkowanie na ulicy oraz zaprzestania w podanych godzinach ruchu kołowego.

W poszczególnych dniach działania będą wykonywa-

ne na różnych odcinkach ulicy. Po ich zakończeniu ruch zostanie przywrócony. Pozostałe prace które zostaną jeszcze do wykonania tj. rozmalowanie oznakowania poziomego, wykonane zostaną w ciągu dwóch tygodni od ułożenia masy bitumicznej i nie spowodują żadnych ograniczeń.

Bezpłatne wsparcie psychologiczne

Jeśli Państwo bądź Wasi najbliżsi zmagają się z kłopotami odbierającymi radość i spokój, a pomimo wysiłków nie udaje się ich rozwiązać, jeżeli Państwo czują, że nie potraficie sami poradzić sobie z rozwiązaniem problemu, być może jest to dobry czas na zasięgnięcie specjalistycznej pomocy.

Z bezpłatnego wsparcia psychologa każdy mieszkaniec Mławy może skorzystać w lokalu przy ul. Mariackiej 20 (wejście od strony plebanii Parafii Matki Bożej Królowej Polski), w poniedziałki w godz. 15.00 - 19.00.

Psycholog posiada również dodatkowe kwalifikacje jako specjalista psychoterapii uzależnień.

Aby umówić się z psychologiem na spotkanie prosimy o kontakt telefoniczny pod numerem 23 654 56 38 w. 410/411 przy ul. 18 Stycznia 4. lok 25, bądź bezpośrednio u terapeuty.

Wsparcie psychologiczne finansowane jest z Miejskiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii dla Miasta Mławy.

UCZĄ SIĘ, PODRÓŻUJĄ I AKTYWNI SPĘDZAJĄ CZAS

UCZNIOWIE SZKOŁY PODSTAWOWEJ NR 7 W MŁAWIE NIE MOGĄ NARZĘKAĆ NA NUDE. W ICH PROGRAMIE ZAJĘĆ, OPRÓCZ LEKCJI JEST WIELE ATRAKCJI. MŁODZI LUDZIE AKTYWNI SPĘDZAJĄ CZAS NA PODRÓŻACH, POZNAWANIU CIEKAWYCH MIEJSC, RÓŻNYCH ZAWODÓW ORAZ SPORTOWEJ RYWALIZACJI.

PIKNIK SPORTOWY

30 września uczniowie klas drugich i trzecich aktywnie spędzili sobotnie przedpołudnie. Tego dnia odbył się piknik rekreacyjno-sportowy w Mławskiej Hali Sportowej. Turniej sprawnościowy dla dzieci składał się z czterech konkurencji. Wszyscy uczestnicy otrzymali medale i dyplomy. Po sportowych zmaganiach dzieci zaproszono na pyszny poczęstunek i aktywną zabawę na kolorowych dmuchawcach.

REKLAMA

Wyjeżdż jako opiekunka do Niemiec lub Holandii i zarób nawet do **1900€ netto!**
Zadzwoń!
+48 500 401 901

Z WIZYTĄ W PIEKARNI

Uczniowie klasy III a 29 września udali się na wycieczkę do piekarni Radosława Gawareckiego w Mławie. W trakcie wycieczki miały możliwość zobaczyć jak wygląda piekarnia od środka. Z wielkim zainteresowaniem przyglądały się pracy piekarza, poznały etapy powstawania pieczywa oraz produkty potrzebne do jego wypieku. Zobaczyły maszyny, które pomagają piekarzowi w pracy, a pracownicy piekarni służyli informacjami na temat wypieku chleba. Mielśmy również okazję zwiedzić ogromne magazyny z workami mąki. W piekarni wszystko budziło ciekawość: ogromne misy na ciasto, wózki z upieczonym chlebem, krajalnica i wielkie łopaty do wyjmowania pieczywa. Największe wrażenie wywarł na trzecioklasistach ogromny piec, który miał wiele poziomych drzwi. Dowiedzieliśmy się w jakiej temperaturze i w jakim czasie pieczony jest chleb. Na koniec dzieci zostały poczęstowane pysznym, świeżutkim chlebkiem i bułeczkami. Dziękujemy właścicielom i pracownikom, dzięki którym mogliśmy zobaczyć to niezwykle miejsce.

1780230p1-c-M

foto: SP 7 w Mławie

WIZYTA W MUZEUM

27 września uczniowie klasy 1c i 3c wybrali się na wycieczkę do Muzeum Wsi Mazowieckiej w Sierpcu. Dzieci mogły zobaczyć, jak żyli ludzie w dawnych czasach i czym się zajmowali. Ognisko oraz przejazd wozem zaprzężonym w konie to kolejne atrakcje tego dnia. Najwięcej radości sprawiły dzieciom zajęcia edukacyjne: „Gry i zabawy naszych dziadków”.

WARZYWA I OWOCE W DZIECI

Codzienna dieta wpływa na samopoczucie i jakość funkcjonowania naszego organizmu. Prawidłowe żywienie powinno być bogate w substancje odżywcze takie jak witaminy, mikro- i makroelementy, czy też błonnik. Podstawę diety powinny stanowić więc warzywa i owoce. Uczniowie klasy II a postanowili w praktyce wykorzystać swoją wiedzę, dlatego też segregowali warzywa i owoce, a za pomocą zmysłów badali ich właściwości i rozwiązywali zagadki.

opr. jk

foto: SP 7 w Mławie

POLICYJNE PODSUMOWANIE MINIONEGO TYGODNIA

Funkcjonariusze Każdego dnia dbają o bezpieczeństwo mieszkańców. Po raz kolejny wyeliminowali z ruchu drogowego kierowców, którzy lekceważą obowiązujące przepisy. Wszyscy, którzy wsiadają za kierownicę po alkoholu, bądź przekraczają dozwoloną prędkość muszą liczyć się z konsekwencjami.

Nietrzeźwy kierujący

Patrol prewencji, pełniący nadzór w rejonie centrum miasta, tuż po północy zauważył kierującego lexusem, który wyraźnie nie panował nad pojazdem. Został natychmiast zatrzymany do kontroli.

Za kierownicą auta siedział 54-letni mieszkaniec Mławy. W samochodzie miał otwarte i częściowo wypite piwo. Jak oświadczył w rozmowie z policjantami, wieczorem wypił kilka piw, a tym wsamochodzie „zabijał pragnienie”. W organizmie miał ponad 1,9 promila alkoholu. Jego samochód został odholowany na policyjny parking.

**NIETRZEŻWEMU
KIEROWCY GROZI
WYSOKA GRZYWNA
ORAZ KARA DO 2
LAT POZBAWIENIA
WOLNOŚCI. STRACIŁ
TAKŻE PRAWO JAZDY.
POSTĘPOWANIE
PROWADZI MŁAWSKA
KOMENDA POLICJI.**

Tragiczny wypadek. Zginął pasażer forda

Trwają czynności mławskiej policji i prokuratury w sprawie tragicznego wypadku, w którym zginął 72-letni pasażer forda, mieszkaniec pow. mławskiego. Do zdarzenia doszło tuż przed godz. 18.00, na drodze wojewódzkiej nr 615, w pobliżu Stupska. Zderzyły się tam dwa pojazdy- osobowy ford i ciężarówka volvo.

Jak wynika ze wstępnych ustaleń policjantów, pracujących na miejscu wypadku, jadący fordem, 43-letni mieszkaniec pow. mław-

skiego, skręcając w lewo na stację paliw, nie ustąpił pierwszeństwa przejazdu kierującemu pojazdem ciężarowym. Doszło do zderzenia pojazdów. Na miejscu wypadku zginął 72-letni pasażer forda. 43-letni kierowca, z ciężkimi obrażeniami ciała został przetransportowany śmigłowcem LPR do szpitala w Olsztynie. 47-letni kierowca ciężarowego volvo, mieszkaniec pow. mińskiego, nie odniósł obrażeń. Mławska policja ustala szczegółowo przebieg i przyczyny wypadku.

**POLICJA APELUJE
O OSTROŻNOŚĆ
ZA KIEROWNICĄ
– WSIADAJĄC
ZA KIEROWNICĘ
SAMOCHODU TRZEBA
MIEĆ ŚWIADOMOŚĆ,
ŻE ODPOWIADAMY ZA
BEZPIECZEŃSTWO
WŁASNE I INNYCH
UCZESTNIKÓW RUCHU
DROGOWEGO. JEDEN
BŁĄD ZA KIEROWNICĄ,
CHWILA NIEUWAGI
MOŻE DOPROWADZIĆ
DO TRAGEDII.
BEZPIECZEŃSTWO NA
DRODZE ZALEŻY OD
KAŻDEGO Z NAS.**

Wypadek na przejściu dla pieszych. Policja apeluje do świadków

Trwają czynności mławskiej policji w sprawie sobotniego wypadku drogowego, do którego doszło 23.09 przed godz. 10 rano, na ul. Sienkiewicza w Mławie, w pobliżu skrzyżowania z ul.

Wypiańskiego. Kierowca opla potrafił przechodzącego przez przejście mężczyznę.

Jak wynika ze wstępnych ustaleń policjantów, pracujących na miejscu wypadku, kierujący oplem potrafił przechodzącego przez przejście 51-letniego mieszkańca Mławy. Mężczyzna upadł na jezdnię. Z obrażeniami ciała został przewieziony do szpitala w Mławie. Trwają szczegółowe ustalenia przebiegu i przyczyn wypadku. Policja ustala także, kto w momencie zdarzenia kierował oplem. Bezpośrednio po zdarzeniu służby ratunkowe wezwał

18-letni mieszkaniec pow. mławskiego, który wysiadł z opla. Na miejscu wypadku był także 75-letni mieszkaniec pow. mławskiego, który twierdził, że kierował oplem.

Policja apeluje do świadków tego wypadku o pilny kontakt z tutejszą jednostką policji. W sobotnie przedpołudnie, w tym miejscu było wielu przechodniów i kierowców, liczy się każda informacja i szczegół tego zdarzenia. Prosimy o kontakt pod numerem tel. 47 703 62 39 (wydz. kryminalny), 47 703 62 00 (oficer dyżurny).

SYN ZESKANOWAŁ KOD QR - RODZICE ZOSTALI OBCIĄŻENI NA PONAD 800 ZŁ

Nieodpowiedzialne korzystanie z gier komputerowych może nieść za sobą wiele zagrożeń. Internetowi przestępcy zaczęli atakować także dzieci, biorąc je najprawdopodobniej jako łatwy cel. Hakerzy wykorzystują popularną wśród graczy gier video platformę komunikacyjną. Z platformy tej często korzystają dzieci - niestety jak się okazuje, bez nadzoru rodziców.

Trudno cały czas mieć kontrolę nad tym, co robią dzieci na telefonach swoich czy rodziców. Musielibyśmy non stop patrzeć im przez ramię, co bez wątpienia jest awykonalne do zrobienia dla dorosłego, a także burzy zaufanie do kilkulatków. Nie oznacza to jednak, że na dzieci nie czyhają niebezpieczeństwa w sieci i to nie tylko w postaci szkodliwych treści.

W obu przypadkach, oszuści kontaktowali się z 10-letnimi chłopcami, którzy korzystali z popularnej aplikacji, służącej m.in. do komunikacji między graczami. Oszuści proponowali różnego rodzaju dodatki do gier. Haker przesłał dziecku

pod QR do zeskanowania. Po zeskanowaniu, konto abonenta - czyli w tym przypadku rodzica, było obciążane opłatami, naliczanymi przez operatora, w wysokości ponad 800 zł, za zakupione aplikacje i gry, które nigdy do użytkownika nie dotarły. Oszukani powiadomili policję.

Jak lepiej chronić się przed takimi oszustwami? Aby uniknąć takich sytuacji, najważniejszym krokiem jest edukacja i podniesienie świadomości zarówno wśród dzieci, jak i dorosłych. Należy rozmawiać z najmłodszymi o tym, że nie wszystko, co widzą czy otrzymują w internecie, jest bezpieczne. Doskonale zdajemy sobie sprawę, że to nie jest łatwe, szczegó-

Policja apeluje o ostrożność i przypomina, że korzystanie przez dzieci z platform komunikacyjnych i gier komputerowych bez ścisłego nadzoru osób dorosłych, może nieść ze sobą wiele zagrożeń.

nie że już od najmłodszych lat dzieci zaczynają ze sobą handlować, np. wymieniając się czy sprzedając sobie postacie na Roblox.

Dodatkowo warto ustawić limity wydatków na kartach płatniczych i kontach bankowych, aby zminimalizować ryzyko dużych strat

finansowych. Do zakupów do aplikacji warto podpisać taką kartę, która ma ustalony limit np. 200 zł. Regularne monitorowanie stanu konta i transakcji może również pomóc w szybkim wykryciu nieautoryzowanych operacji. Warto także zainwestować w narzędzia do kontroli rodzicielskiej lub włączyć je na smartfonie czy tablecie. Należy również zgłaszać wszelkie podejrzane sytuacje odpowiednim służbom, co może pomóc w zapobieganiu dalszym oszustwom. No i ostatnie, choć nie najmniej ważne, pamiętajmy o zasadzie ograniczonego zaufania w stosunku do najmłodszych - mogą oni popełniać przecież błędy, mimo dobrych intencji.

Przypomnimy tylko, jeśli już o bezpieczeństwie mowa, że w przypadku zgubienia lub kradzieży smartfona (także dziecka), zawsze dobrze jest mieć włączoną funkcję lokalizacji telefonu, aby łatwo namierzyć jego położenie. W niektórych sytuacjach może to uratować nie tylko sprzęt, ale i ludzkie życie.

Pamiętajmy, że nieodpowiedzialne korzystanie z gier komputerowych może nieść za sobą wiele zagrożeń. Rozmawiajmy z dziećmi o zasadach bezpiecznego korzystania z Internetu, przestrzegajmy również przed zawieraniem znajomości za pośrednictwem komunikatorów.

Pani Arleta zawsze kochała dzieci. Od dziecka marzyła, że będzie nauczycielką w przedszkolu. Dlatego po ukończeniu szkoły średniej wybór studiów był oczywisty - pedagogika wczesnoszkolna.

— Zajmowałam się wszystkimi dziećmi w rodzinie, zdarzało się, że maluchy wołały na mnie „mama” — śmieje się pani Arleta. — Wymyślałam zabawy, czytałam im do snu, uczyłam ich pisać i czytać, jeździć na rowerze. Latem, gdy starsze rodzeństwo pracowało na gospodarstwie ja opiekowałam się ich dziećmi i sąsiadów. Zdarzało się, że była ich spora gromadka, około 8 maluchów. Czułam się wtedy w swoim żywiole i upewniałam, że to jest to, co chcę robić.

Została przedszkolanką

Kiedy pani Arleta ukończyła studia od razu zatrudniła się w przedszkolu. Pełna pomysłów i energii szybko stała się ulubienicą dzieciaków.

— Uważam, że jedynym sposobem, by dobrze pracować, jest robienie tego, co uważa się za wspaniałe zajęcie. Praca z dziećmi to powołanie, nauczyciel powinien być przede wszystkim człowiekiem, przyjacielem i przewodnikiem — tłumaczy. — Ja po prostu lubię dzieci, lubię być z nimi, bawić się, uczyć je. Każdego dnia cieszę się ze spotkania z nimi. To one inspirują mnie do dalszej pracy, są natchnieniem. Nie chcę być niewolnikiem swojej pracy, a jej twórcą. Praca, która jest jednocześnie pasją, jest spełnieniem marzeń i przyczynia się do wzrostu efektywności z wykonywanych obowiązków.

Przedszkolanka starała się, by dzieci czuły się jak najlepiej w przedszkolu. Ze szczególną uwagą opiekowała się tymi, które były nieśmiałe i miały problem z integracją w grupie. Tak poznała małą Ewę i jej starszego brata Antosia.

— Chłopiec chodził do innej grupy ale często zostawałam z nimi, bo ich tata odbierał ich późno — opowiada. — Dowiedziałam się, że ich ojciec wychowuje ich samotnie, bo mama dwa lata wcześniej zmarła na nowotwór. Tym bardziej dobro tych dzieci leżało mi na sercu... Były

foto: Arch. prywatne

NAJPIERW POKOCHAŁA DZIECI, A POTEM ICH OJCA

NAJPIERW POZNAŁA DZIECI, POTEM ICH OJCA. POKOCHAŁA CAŁĄ TRÓJKĘ. TERAZ JEST ŻONĄ I MATKĄ. MA PRACĘ, KTÓRA JEST JEJ PASJĄ, I KTÓRA DAŁA JEJ TO WIELKIE SZCZĘŚCIE. — NIE KOCHAŁABYM ICH BARDZIEJ, NAWET GDYBYM BYŁA ICH PRAWDZIWĄ MAMĄ. KAŻDEGO DNIA DZIĘKUJĘ BOGU, ŻE NA MOJEJ DRODZE SIĘ POJAWILI I DALI MI SZANSĘ TWORZYĆ Z NIMI RODZINĘ — MÓWI PANI ARLETA.

takie nieśmiałe i zamknięte w sobie. Na ich twarzach uśmiech pojawiał się dość rzadko i zazwyczaj wtedy, gdy ich tata się pojawiał. Coraz częściej przytulałam rodzeństwo, zagadywałam i zostawałam z nimi, kiedy ich ojciec się spóźniał. Mężczyzna zawsze bardzo mi dziękował, czasem przynosił kwiaty lub ciasteczka w podziękowaniu.

Pokochoła dzieci a potem ich ojca

Coraz częściej rozmowy ojca i pani Arlety schodziły na prywatne tematy. Pewnego dnia mężczyzna zaprosił ją na spacer do parku. Poszli całą czwórką.

Rozmawiali, szukali kasztanów, karmili kaczki nad jeziorem. Zaczęli się spotykać nie tylko w przedszkolu ale i poza nim.

— Ewcia i Antoś zawładnęły moim sercem. Kiedy wtulały się we mnie czułam, że stały się kimś bardzo ważnym w moim życiu, że ich kocham — mówi. — Po roku naszych spotkań kochałam nie tylko dzieci, ale i ich ojca. Postanowiliśmy z Andrzejem zamieszkać razem. Dzieci tak bardzo się ucieszyły na tą wiadomość. Byłam taka szczęśliwa... Miałam wspaniałego mężczyznę i cudowne dzieci. Czy można chcieć czegoś więcej?

— UWAŻAMY, ŻE WARTO BEZINTERESOWNIE POMAGAĆ INNYM I BYĆ DOBRYM CZŁOWIEKIEM — MÓWIĄ ZGODNIE. — DZIĘKUJEMY BOGU ZA NASZĄ RODZINĘ, DZIĘKI NIM JESTEŚMY SILNI I PEWNI, ŻE WARTO MARZYĆ I WIERZYĆ.

Stali się rodziną

Dwa lata temu pan Andrzej wraz z dziećmi przygotował niespodziankę urodzinową dla pani Arlety. Kiedy kobieta wróciła z zakupów mężczyzna poprosił ją o rękę. Mała Ewa trzymała kwiaty a Antoś pierścionek zaręczynowy.

— Nie spodziewałam się tego. Myślałam, że będzie tort i jakiś prezent a tu takie zaskoczenie — wspomina wzruszona. — Oczywiście były lzy, szczególnie gdy Ewcia zapytała mnie „zostaniesz naszą mamusią?”. Oczywiście przyjęłam pierścionek i zapewniłam całą trójkę, że kocham ich nad życie, że wyjdę za męża i będę ich mamą.

Ewcia rosła jak na drożdżach, a Antoś był już uczniem szkoły podstawowej kiedy pani Arleta i pan Andrzej stanęli na ślubnym kobiercu. Skromna uroczystość w gronie rodziny i przyjaciół była niezwykle kameralna i wzruszająca.

— Płakałam całą mszę, tak bardzo byłam szczęśliwa — opowiada pani Arleta. — Staliśmy się prawdziwą rodziną. Patrzyłam kościele na Andrzeja i dzieci i nie mogłam uwierzyć w swoje szczęście. Nie myślałam, że tak bardzo można pokochać, a jednak mi się to przydarzyło.

Dzieci są ich szczęściem

Małżonkowie marzyli o powiększeniu rodziny, bardzo tego pragnęli. Nie było jednak dane im powtórnie zostać rodzicami, więc tym mocniej pani Arleta przywiązała się do Ewy i Antosia.

— Nie kochałabym ich bardziej, nawet gdybym była ich prawdziwą mamą — mówi pani Arleta.

— KAŻDEGO DNIA DZIĘKUJĘ BOGU, ŻE NA MOJEJ DRODZE SIĘ POJAWILI I DALI MI SZANSĘ TWORZYĆ Z NIMI RODZINĘ. KAŻDY Z NAS POSIADA INNĄ DEFINICJĘ SZCZĘŚCIA.

Jest to związane z indywidualnym jego podejściem do życia oraz posiadaniem różnych doświadczeń życiowych. Życie to przecież projekt długoterminowy. Dlatego nie warto przywiązywać się do gorszych chwil w swoim życiu. To jednak nie oznacza biernego

czekania na wydarzenia, które nas uszczęśliwią... Chodzi tu o uświadomienie sobie, że życie z natury składa się z przyjemnych i mniej pożądanых wydarzeń. Czasem te nieprzyjemne zdarzenia wywołują w nas refleksję i skłaniają do zmiany. Nie zawsze jesteśmy na nią przygotowani. Dlatego warto dać sobie pomoc, czasem wystarczy rozmowa z kimś bliskim, czasem potrzebna jest zmiana otoczenia. Nie warto jednak rezygnować z wyznaczonych sobie celów. I zawsze trzeba wierzyć. Nam wiara pozwoliła przetrwać trudne chwile i wynagrodziła nam je. Szczęście naszych dzieci, ich uśmiech wynagradza wszystkie problemy. Kiedy modłę się, nie zapominam o mamie moich dzieci... Chodzimy z nimi na cmentarz, Andrzej opowiada im o niej, oglądamy zdjęcia. Mówimy im, że ona zawsze czuwa nad nimi i patrzy na nich z nieba.

Trzeba być dobrym człowiekiem

Małżonkowie lubią opowiadać o swojej rodzinie, często siadają razem i oglądają zdjęcia. Znajdują też czas na pomoc innym ludziom. Ich dzień jest zaplanowany co do minuty, a mimo to znajdują czas na wolontariat i inne pasje. Mówią, że to najlepszy sposób na odreagowanie stresu i zmęczenia. Mają wiele empatii do ludzi, szczególnie tych starszych i samotnych.

— Uważamy, że warto bezinteresownie pomagać innym i być dobrym człowiekiem — mówią zgodnie. — Dziękujemy Bogu za naszą rodzinę, dzięki nim jesteśmy silni i pewni, że warto marzyć i wierzyć.

Czują się spełnieni, pełni energii i mają jeszcze wiele marzeń. W wolnych chwilach podróżują całą rodziną, by potem z nową energią wrócić do pracy.

— Satysfakcja z pracy jest bardzo ważna. Cieszę się, że dobrze wybrałam swój zawód — zapewnia pani Arleta. — Czasami spotykam swoich wychowanków i kiedy mówią mi, że dobrze wspominają czasy przedszkola to czuję, że moja praca ma sens i dobry wpływ na wychowanie kolejnych pokoleń. Uważam, że jest to największą nagrodą za lata pracy...

Joanna Karzyńska

Początki grodu szreńskiego sięgają czasów znacznie starszych, ponieważ został on wymieniony w już w tzw. falsyfikacie mogileńskim z 1065 roku, obok grodów w Stupsku i Grzepsku, w którym król Bolesław Śmiały uposażył klasztor benedyktynów w Mogilnie, dochodami z wielu grodów. Wśród nich znalazły się wcześniej wymienione wraz ze Szreńskiem. W dokumencie grody te zostały nazwane: „Stolpzc”, „Grebesco” i „Zyremdzco”.

NAZWA SZREŃSK, DAWNIEJ OKREŚLANA JAKO SZREŃSKO, POCHODZI OD NAZWY RZEKI SZRONKI PRZEPLYWAJĄCEJ OBOK MIASTA. SAMA ZAŚ NAZWA RZEKI SZRONKI, TŁUMACZY SIĘ OD SZRONU, CZYLI OD OSADU LODOWEGO, POWSTAJĄCEGO PRZY ŚCIEŻCE MROZEM MGŁY. POCHODZENIE NAZWY SZREŃSK ODMIENNIE TŁUMACZYŁ PROF. HENRYK SAMSONOWICZ, SUGERUJĄC, IŻ NAZWA MOŻE MIEĆ ZWIĄZEK Z ŁOWIECKĄ DANINĄ UISZCZANĄ WE WCZESNYM ŚREDNIOWIECZU NA RZECZ KSIĘCIA, ZWANA ŻREZNĄ, SZRONEM LUB OWSEM ŁOWCZYM. TRUDNO JEDNOZNACZNIE STWIERDZIĆ, KTÓRE WYJAŚNIENIE JEST BLIŻSZE PRAWDY.

Gród w Szreńsku mógł powstać już w końcu X lub na początku XI wieku i wchodził w skład systemu obronnego, który powstał na granicy mazowiecko-pruskiej za panowania pierwszych Piastów. Na system ten składały się oprócz Szreńska także grody w Bogurzynie – XI wieku powstania, Woli Szydłowskiej – XI-XII wiek (pierwotnie istniała tu osada otwarta już w VII-VIII wieku), Grudusk – XI-XII wiek, Grzepsk XI -XII wiek i inne, dalej położone jak Ciechanów, Raciąż, Płock. Była to linia grodów o charakterze jakby zaporowym, przeciwko sąsiadującym z Mazowszem

Prusom, Jaćwingom i Litwinom. Grody te zostały zniszczone prawdopodobnie już pod koniec XII i w XIII wieku, na skutek najazdów wymienionych ludów. Gród w Szreńsku, który został zbudowany prawdopodobnie w początkach XII wieku, został spalony, wraz z osadą, w trakcie najazdu Prusów ponad sto lat później, czyli na przełomie XII lub XIII wieku.

XIV wiek był dla Szreńska bardzo ważnym okresem, ponieważ z osady czy miasta na prawie polskim, został podniesiony do wyższego stopnia rozwoju, uzyskując prawo niemieckie a więc został miastem z pierwszym stadium samorządu. Inna zmiana dotyczyła prawa własności. Z miasta książęcego stał się miastem prywatnym, należącym do rycerza Grada i pozostawał w władaniu jego potomków przez kolejnych prawie 200 lat. Trudno jest ustalić datę przekazania Szreńska i przyległych włości rycerzowi Gradowi z Kowalewa. Prawdopodobnie nastąpiło to w latach 70. XIV wieku. W 1383 roku po otrzymaniu praw miejskich stał się Szreńsk jednym z najstarszych miast na Zawkrzu, obok Kuczborka - 1384 rok uzyskania praw miejskich, Radzanowa - 1400 i Mławy - 1429 rok lokacji. Był również jednym z ważniejszych ośrodków gospodarczych.

Kim był rycerz Stanisław Grad, pieczętujący się herbem Dołęga, który otrzymał od księcia Siemowita III osadę Szreńsk i okoliczne dobra, a więc solidny majątek. Musiał być postacią niezwykle zasłużoną, a więc mądrym w radzie i mężnym w boju, i zapewne wsławił się czynem wyjątkowym wobec księcia, który nagroził go wielkimi dobrami. Był protoplastą rodu Szreńskich, którego członkowie na przestrzeni ponad 100 lat piastowali wysokie godności na dworze królewskim i w administracji lokalnej. Sam Stanisław dożył ponoć stu lat piastując wysoką godność wojewody płockiego.

Bez wątpienia najwybitniejszym przedstawicielem rodu Szreńskich był Feliks Szreński. Urodzony około 1498 roku. Był synem Stanisława i Małgorzaty z Działyńskich, a wnu-

Kościół w parafialny Szreńsku

SZREŃSK BYŁ DAWNIEJ MIASTEM

SZREŃSK BYŁ DAWNIEJ MIASTEM POWIATOWYM, OBECNIE JEST DUŻĄ WSIĄ W POWIECIE MŁAWSKIM. ZAPEWNE OSADA O CHARAKTERZE HANDLOWYM OTRZYMAŁA PRAWA MIEJSKIE 7 WRZEŚNIA 1383 ROKU NA MOCY DOKUMENTU LOKACYJNEGO, WYSTAWIONEGO PRZEZ KANCELARIĘ KSIĘCIA MAZOWIECKIEGO SIEMOWITA IV. WTEDY TEŻ KSIĄŻĘ POTWIERDZIŁ, WYDANE PRZEZ JEGO OJCA, KSIĘCIA SIEMOWITA III, PRAWA WŁASNOŚCI DO GRODU SZREŃSK I OKOLICZNYCH DÓBR DLA RYCERZA STANISŁAWA GRADA (GRATHA) Z KOWALEWA. SZREŃSK BYŁ WIĘC LOKOWANY NA PRAWIE NIEMIECKIEGO MAGDEBURGA, W ODMIANIE MIASTA CHEŁMNA. WYMIIENIONA WCZEŚNIEJ DATA JEST POCZĄTKIEM MIASTA, KTÓRY OD ZARANIA SWOICH MIEJSKICH DZIEJÓW BYŁ MIASTEM PRYWATNYM.

kiem wojewody płockiego Stanisława Grada. To jemu i pozycji związanej z jego działalnością polityczną, zawdzięczało miasto swój rozkwit w XVI wieku. Był więc Feliks zaufanym króla polskiego Zygmunta Starego, a raczej jego małżonki królowej Bony. Po bezpłodnej śmierci swych braci Jana i Mikołaja został jedynym właścicielem rodzowego majątku. W trakcie swego życia piastował wielu ważnych urzędów: w 1527 roku został kasztelanem dobrzyńskim, w 1530 starostą płockim oraz 1532 roku wojewodą płockim. Z inspiracji królowej Bony otrzymał w 1525 roku wza-

rzęd starostwo malborskie, a następnie w 1549 starostwo łomżyńskie i wizeńskie. Bez wątpienia był jednym z najbogatszych ludzi na Mazowszu. Swoją pozycję i znaczenie potrafił wykorzystać dla rozwoju rodzowego miasta. Jako dobry gospodarz zapewnił miastu szereg przywilejów, które przyczyniły się do wzrostu gospodarczego, nie tylko miasta ale i regionu. W 1526 roku mieszczańscy szreńscy otrzymali potwierdzenie praw o pobieraniu cła według przywileju z 1397 roku. Wpływało to korzystnie na rozwój miasta, ponieważ Szreńsk leżał na

trasie szlaku handlowego, prowadzącego z Warszawy przez Płońsk, Raciąż, Radzanów i Szreńsk do pruskiej Nidzicy. W 1530 roku cech szewców otrzymał korzystne prawa. Ponadto Feliks Szreński zakładał liczne wsie wkluczu szreńskim. Można bez zbytniej przesady stwierdzić, że umierając, niestety bezdzietnie, w 1554 roku pozostawił miasto w kwitującym stanie, które mogło poszczycić się wspaniałymi budowlami, robiącymi wrażenie na przybyszach. Do najwspanialszych należy zaliczyć późnogotycki kościół i zamek murowany będący siedzibą rodu, zbu-

dowany w miejscu dawnego grodu.

Warto bliżej przedstawić obie budowle świadczące o pozycji ich fundatora w ówczesnym Księstwie Mazowieckim a później Królestwie Polskim.

STARY KOŚCIÓŁ PARAFIALNY, KTÓRY BYŁ DREWNIANY I ZOSTAŁ ZBUDOWANY PRZEZ STANISŁAWA SZREŃSKIEGO OKOŁO 1470 ROKU, PRAWDOPODOBNIE SPŁONAŁ W WIELKIM POŻARZE MIASTA W 1527 ROKU. NOWY KOŚCIÓŁ MUROWANY Z CZERWONEJ CEGŁY W STYLU PÓZNOGOTYCKIM, UFUNDOWANY PRZEZ FELIKSA SZREŃSKIEGO ODDANY ZOSTAŁ DO UŻYTKU OKOŁO 1530 ROKU, ROZBUDOWANY OKOŁO POŁOWY XVI WIEKU, KONSEKROWANY W 1564 ROKU PRZEZ BISKUPA PŁOCKIEGO PIOTRA MYŚKOWSKIEGO.

Wnętrze nowej świątyni składało się z prostokątnej, czteroprzęsłowej nawy oraz trochę węższego, również prostokątnego dwuprzęsłowego prezbiterium o osi lekko przesuniętej w stosunku do osi nawy. Przy prezbiterium od strony północnej znajdowała się dwukondygnacyjna zakrystia. Przy północno-wschodniej stronie zbudowana została prostokątna kaplica pod wezwaniem Św. Anny oraz przyległa do niej, kwadratowa kruchta. W kościele na szczególną uwagę zasługują sklepienie gwiaździste z żebrem przewodnim, żebrami przy łuku tęczy spływającymi na wsporniki z głazów narzutowych. W kaplicy wykonane zostało sklepienie kryształowe. W zakrystii w drugiej kondygnacji kolebkowe o ostrym łuku.

Jak napisano w sprawozdaniu wizytacyjnym z diecezji płockiej z lat 1775 -76 „W tymże kościele ołtarz jest wszystkich i z ołtarzem w kaplicy 6, to jest w mniejszym chórze ołtarz wielki starodawną robotą na desce malowany, bez żadnego rżnięcia. W pierwszej kondygnacji jest drzewo malowane, na którego liściach w cyrkuł osóbki

OO. SS malowane, to jest genealogia. Na wierzchu tegoż drzewa osoba Najświętszej Panny trzymającej Dzieciątko. W drugiej kondygnacji jest obraz Trójcy Świętej na desce namalowany, to jest osoby dwie trzymające koronę nad głową Najsw. Panny, na górze osóbką Ducha Św.". Z dalszej części opisu wizytacyjnego wynika, że kościół szreński miał bogaty wystrój, pomimo tego, że kilkakrotnie miasto zajmowały różne wojska w czasie licznych zawieruch wojennych XVII i połowy XVIII wieku.

KOŚCIÓŁ W SZREŃSKU
JEST JEDNYM
Z NAJSTARSZYCH
I NAJEFECTOW-
-NIEJSZYCH ZABYTKÓW
NA PÓŁNOCNYM
MAZOWSZU.
ZACHOWAŁ SIĘ W NIM
RENASANSOWY
NAGROBEK FUNDATORA
- FELIKSA SZREŃSKIEGO,
W POSTACI ŚPIĄCEGO
RYCERZA NAD KTÓRYM
ZNAJDUJE SIĘ
SENTENCJA W JĘZYKU
ŁACIŃSKIM „ŻYŁEM DLA
OJCZYZNY, CZYNIĄC
JAK TYLKO MOGŁEM,
RZECZY SŁUSZNE,
SPRAWIEDLIWE
I POŻYTECZNE.

Pogrzebany tu, dla przykładu następnych spoczywam tu, ptak sławny czynami moimi, które po śmierci mej będą otoczone najwyższym uznaniem". Swoją formą nagrobek nawiązywał do tego typu obiektu z katedry w Tarnowie, w której znajduje się nagrobek hetmana Jana Tarnowskiego. Wykonany został z zachowaniem realistycznej postaci wojewody.

Warto również wiedzieć, że Feliks Szreński wraz z matką Małgorzatą z Działyńskich i żoną Barbarą z Kościeleckich oraz miejscowym proboszczem ks. Maciejem z Końskich, za zgodą ówczesnego biskupa płockiego Andrzeja Krzyckiego, ufundował w 1531 roku kolegium księży misjonarzy, czuwających nad rozwojem kultu życia religijnego w parafii szreńskiej. Był więc wojewoda Feliks i jego najbliżsi nie tylko fundatorami obiektów materialnych ale też dzieł duchowych.

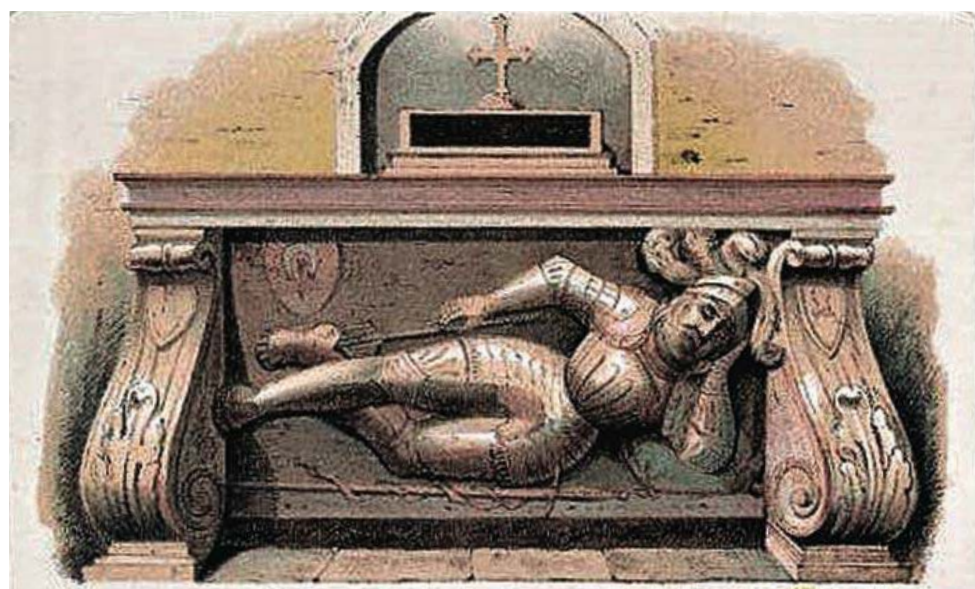
Nie tylko wielkie obiekty, świadczące o pozycji ich fundatora, realizował wojewoda Feliks, ale również praktyczne domy, służące maluczkim ówczesnego świata. Takim budynkiem był szpital, co w tamtym czasie oznaczało również przytułek dla bezdomnych i starych inwalidów. W cytowanej już wcześniej lustracji znajdujemy taki zapis „Przy tym kościele stoi szpital drewniany, wychodzący z kościoła wielkimi drzwiami, bramą murtowaną, przez drogę, zaraz naprzeciwko tejże furtki postawiony z zamku w zab i węgiel o trzech izbach z komorą, środkiem sień, na nim dach nowo przez księdza proboszcza postawiony izba z komorą także przez proboszcza reperowana jest, w niej ściany są, dobre, okna dwa w drewno poprawne dobre, piece z kafli prostych formowanych, kominiek prostą robotą pobielany, komin na stróżynach wylepiony dobry. Sień, izba i komora zamykają na skoble żelazne. Druga połowa tegoż szpitala jest niewyremontowana, wszystkiego brakuje. Ubogich w tym szpitalu żadnego nie masz, jest erekcja na 12 ubogich przy tym kościele fundowana przez śp. Feliksa Szreńskiego roku 1550". Szpital utrzymywał się z dziesięciny korcowej, którą zobowiązani byli dostarczać chłopci ze wsi Proszkowo oraz z folwarku od właścicieli zamku szreńskiego. Sumę 100 złotych miała dostarczać Agnieszka Kostrzewska zabezpiecza na tzw. rolach Lenartowskich.

Jak można było przeczytać w sprawozdaniu

sytuacja szpitala nie była dobra, co nie znaczyło, że w lepszych czasach mógł funkcjonować znacznie lepiej, dając schronienie 12 bezdomnym. Warto również pamiętać, że w tamtych czasach nie wszystkie małe miasta stać było na utrzymywanie podobnych obiektów.

Drugim ważnym dla rodu, ale też dla miasta, materialnym obiektem zbudowanym przez Feliksa Szreńskiego był zamek, położony na wzgórzu, na północ od rynku, w miejscu dawnego grodu. Budowle zamkowe znajdowały się wewnątrz murów obronnych „na planie nieregularnego czworoboku, z czterema cylindrycznymi wieżami, prostokątnym dwupiętrowym budynkiem bramnym od południa, wokół otoczonym fosą. Wewnątrz obwodu od strony wschodniej znajdował się główny dom mieszkalny, prostokątny, dwukondygnacyjny, dwutraktowy z sienią na osi na przestrzał, ponadto drugi murtowany budynek mieszkalny, położony naprzeciwlegle, oraz inne budynki” - taki opis znajdujemy w katalogu zabytków w Polsce.

Bardziej szczegółowy i najbardziej zbliżony do stanu faktycznego opis podaje Marek Piotrowski, wykorzystując wyniki badań archeologicznych, w ciągu wielu sezonów badawczych w latach osiemdziesiątych XX wieku. „Cały zamek był otoczony murami obronnymi na zarzysie nieregularnego czworoboku. Na narożnikach wznosiły się cztery koliste

Pomnik Feliksa Szreńskiego w kościele parafialnym w Szreńsku.

Epitafium Feliksa Szreńskiego w kościele parafialnym, niżej mapa powiatu mławskiego z XIX wieku

wieże obronne, których fundamenty odsłonięto w trakcie ostatnich badań. Od strony miasta wjazd bronił wspomniany już budynek bramny, zaś w obrębie murów stały budynki mieszkalne i gospodarcze. Tu gdzie obecnie wznosi się bryła pałacu stał dwutraktowy budynek, zaś naprzeciw niego tzw. >kamienica wielka<. Dotychczas nie została wyjaśniona sprawa bramy wschodniej, być może została wschodnim wjazdem do pałacu a XX wiecznymi budynkami gospodarczymi odsłonięto fundamenty budowli zakończonej od strony wschodniej półokrągłym murem. Wstępnie określono go jako >barbakan<, lecz późniejsze ustalenia pozwalają przypuszczać, że była to kaplica zamkowa. [...] Miedzy wieżą południowo-wschodnią a pałacem wznosiły się budynki o charakterze gospodarczym o czym świadczą resztki fundamentów tu

odsłoniętych. Mur obwodowy był niestarannie wykonany, w przeciwieństwie do wież narożnych. [...] Całe założenie obronne o pow. 0.6 ha otoczone było bagnami od strony wschodniej i północnej oraz wodami rzek: Przylepnicy i Mławki".

Jak postrzegali zamek współcześni? Przytoczmy opinie jednego z nich. Jędrzej Święcicki w pracy „Topografia” powstałej w początkach XVII wieku tak opisał zamek szreński „Szreńsk sławny ze względu na wspaniały zamek. Zamek ten za pamięci ojców wyjątkowo pięknie wystawił wyróżniający się pochodzeniem jak i męstwem wojewoda płocki Feliks. Na całym Mazowszu nie ma drugiego takiego zamku, który by mógł się z nim mierzyć pod względem kosztowności, kunsztownego wykonania i wytworności”.

Dr Leszek Arent, wiceprezes Towarzystwa Przyjaciół Ziemi Mławskiej

BEZ WĄTPIENIA
NAJWYBITNIEJSZYM
PRZEDSTAWICIELEM
RODU SZREŃSKICH
BYŁ FELIKS SZREŃSKI.
URODZONY OKOŁO
1498 ROKU. BYŁ
SYNEM STANISŁAWA
I MAŁGORZATY
Z DZIAŁYŃSKICH,
A WNUKIEM
WOJEWODY PŁOCKIEGO
STANISŁAWA GRADA.
TO JEMU I POZYCJI
ZWIĄZANEJ Z JEGO
DZIAŁALNOŚCIĄ
POLITYCZNĄ,
ZAWDZIĘCZAŁO MIASTO
SWÓJ ROZKWIAT
W XVI WIEKU.

Pieczęć Stanisława Grada. W polu herb Dołęga

LINIA NR 4 PĘTLA CEGIELNIA - PĘTLA KOLEJOWA

KIERUNEK: PĘTLA KOLEJOWA							
km	Przystanek	kurs 1	kurs 2	kurs 3	kurs 4	kurs 5	kurs 6
0,0	Pętla Cegielnia	06:15	07:30	10:00	12:20	14:25	15:35
0,6	Cegielnia - Piaskowa	06:17	07:32	10:02	12:22	14:27	15:37
2,7	Warszawska - Topolowa	06:22	07:37	10:07	12:27	14:32	15:42
3,4	Warszawska - PWSZ (PUZ)	06:25	07:40	10:10	12:30	14:35	15:45
4,0	Warszawska - Smolarnia	06:26	07:41	10:11	12:31	14:36	15:46
4,4	Stary Rynek	06:28	07:43	10:13	12:33	14:38	15:48
5,2	Grzebskiego	06:30	07:45	10:15	12:35	14:40	15:50
5,7	Powstańców Styczniowych	06:31	07:46	10:16	12:36	14:41	15:51
6,3	Sienkiewicza	06:33	07:48	10:18	12:38	14:43	15:53
7,4	Aleja Świętego Wojciecha	06:34	07:49	10:19	12:39	14:44	15:54
8,5	Kościuszki	06:35	07:50	10:20	12:40	14:45	15:55
8,9	Zużany Morawskiej	06:37	07:52	10:22	12:42	14:47	15:57
9,3	Piłsudskiego - MHS	06:39	07:54	10:24	12:44	14:49	15:59
9,8	Piłsudskiego - PUP	06:40	07:55	10:25	12:45	14:50	16:00
10,0	Piłsudskiego - Brukowa	06:41	07:56	10:26	12:46	14:51	16:01
11,9	Dworzec PKP	06:44	07:59	10:29	12:49	14:54	16:04
12,3	Moniuszki	06:45	08:00	10:30	12:50	14:55	16:05
13,1	Batorego	06:47	08:02	10:32	12:52	14:57	16:07
13,8	Dworcowa - Grzybowa	06:48	08:03	10:33	12:53	14:58	16:08
14,3	Pętla Kolejowa	06:50	08:05	10:35	12:55	15:00	16:10

KIERUNEK: PĘTLA CEGIELNIA							
km	Przystanek	kurs 1	kurs 2	kurs 3	kurs 4	kurs 5	kurs 6
0,0	Pętla Kolejowa	06:50	09:20	11:45	13:00	15:00	16:10
0,8	Dworcowa - Grzybowa	06:52	09:22	11:47	13:02	15:02	16:12
1,2	Batorego	06:53	09:23	11:48	13:03	15:03	16:13
2,0	Moniuszki	06:55	09:25	11:50	13:05	15:05	16:15
2,4	Dworzec PKP	06:56	09:26	11:51	13:06	15:06	16:16
4,3	Piłsudskiego - Brukowa	06:59	09:29	11:54	13:09	15:09	16:19
4,5	Piłsudskiego - PUP	07:00	09:30	11:55	13:10	15:10	16:20
5,0	Piłsudskiego - MHS	07:01	09:31	11:56	13:11	15:11	16:21
5,4	Zużany Morawskiej	07:03	09:33	11:58	13:13	15:13	16:23
5,8	Kościuszki	07:04	09:34	11:59	13:14	15:14	16:24
6,9	Aleja Świętego Wojciecha	07:05	09:35	12:00	13:15	15:15	16:25
8,0	Sienkiewicza	07:07	09:37	12:02	13:17	15:17	16:27
8,6	Powstańców Styczniowych	07:08	09:38	12:03	13:18	15:18	16:28
9,1	Grzebskiego	07:09	09:39	12:04	13:19	15:19	16:29
9,9	Stary Rynek	07:12	09:42	12:07	13:22	15:22	16:32
10,9	Warszawska - PWSZ (PUZ)	07:15	09:45	12:10	13:25	15:25	16:35
11,6	Warszawska - Topolowa	07:17	09:47	12:12	13:27	15:28	16:37
13,7	Cegielnia - Piaskowa	07:23	09:53	12:18	13:33	15:33	16:43
14,3	Pętla Cegielnia	07:25	09:55	12:20	13:35	15:35	16:45

Objaśnienie: w dni powszednie wszystkie kursy, w soboty, niedziele i święta tylko kursy oznaczone na żółto

LINIA NR 2 PĘTLA SZREŃSKA - PĘTLA ŻUROMIŃSKA

KIERUNEK: PĘTLA ŻUROMIŃSKA								
km	Przystanek	kurs 1	kurs 2	kurs 3	kurs 4	kurs 5	kurs 6	kurs 7
0,0	Pętla Szreńska	07:00	08:00	10:00	12:00	13:00	14:00	16:05
0,3	Kalkówka	07:01	08:01	10:01	12:01	13:01	14:01	16:06
0,8	Podmiejska Wiadukt	07:02	08:02	10:02	12:02	13:02	14:02	16:07
1,7	Banku Miast	07:03	08:03	10:03	12:03	13:03	14:03	16:08
2,0	Bednarska	07:04	08:04	10:04	12:04	13:04	14:04	16:09
2,2	Andersa	07:05	08:05	10:05	12:04	13:05	14:05	16:10
2,6	Płocka - Baczyńskiego	07:06	08:06	10:06	12:06	13:06	14:06	16:11
3,0	Płocka przyjazd	07:07	08:07	10:07	12:07	13:07	14:07	16:12
3,7	Płocka odjazd	07:08	08:08	10:08	12:08	13:08	14:08	16:13
4,2	Płocka - Baczyńskiego	07:09	08:09	10:09	12:09	13:09	14:09	16:14
4,8	Płocka	07:10	08:10	10:10	12:10	13:10	14:10	16:15
5,3	Stary Rynek	07:13	08:13	10:13	12:13	13:13	14:13	16:18
6,1	Żwirki	07:15	08:15	10:15	12:15	13:15	14:15	16:20
6,6	Piłsudskiego - ZWM	07:16	08:16	10:16	12:16	13:16	14:16	16:21
7,1	Piłsudskiego - MHS	07:18	08:18	10:18	12:18	13:18	14:18	16:23
7,7	Napoleońska - Akacja	07:20	08:20	10:20	12:20	13:20	14:20	16:25
8,1	Napoleońska - Kościół	07:21	08:21	10:21	12:21	13:21	14:21	16:26
8,3	Graniczna ZPO nr 2	07:22	08:22	10:22	12:22	13:22	14:22	16:27
8,5	Napoleońska - Kościół	07:23	08:23	10:23	12:23	13:23	14:23	16:28
9,0	Kościelna	07:24	08:24	10:24	12:24	13:24	14:24	16:29
10,1	Dworzec PKP	07:26	08:26	10:26	12:26	13:26	14:26	16:31
10,8	Żuromińska	07:27	08:27	10:27	12:27	13:27	14:27	16:32
11,3	Pętla Żuromińska	07:28	08:28	10:28	12:28	13:28	14:28	16:33

KIERUNEK: PĘTLA SZREŃSKA						
km	Przystanek	kurs 1	kurs 2	kurs 3	kurs 4	kurs 5
0,0	Pętla Żuromińska	07:30	08:30	10:30	12:30	13:30
0,5	Żuromińska	07:31	08:31	10:31	12:31	13:31
1,2	Dworzec PKP	07:33	08:33	10:33	12:33	13:33
2,3	Kościelna	07:36	08:36	10:36	12:36	13:36
2,7	Graniczna ZPO nr 2	07:37	08:37	10:37	12:37	13:37
2,9	Napoleońska - Kościół	07:38	08:38	10:38	12:38	13:38
3,3	Napoleońska - Akacja	07:39	08:39	10:39	12:39	13:39
3,9	Piłsudskiego - MHS	07:41	08:41	10:41	12:41	13:41
4,4	Piłsudskiego - ZWM	07:42	08:42	10:42	12:42	13:42
4,9	Żwirki	07:44	08:44	10:44	12:44	13:44
5,5	Stary Rynek	07:46	08:46	10:46	12:46	13:46
6,2	Płocka	07:47	08:47	10:47	12:47	13:47
6,8	Płocka - Baczyńskiego	07:48	08:48	10:48	12:48	13:48
7,3	Płocka przyjazd	07:49	08:49	10:49	12:49	13:49
8,0	Płocka odjazd	07:50	08:50	10:50	12:50	13:50
8,4	Płocka - Baczyńskiego	07:51	08:51	10:51	12:51	13:51
8,8	Andersa	07:52	08:52	10:52	12:52	13:52
9,0	Bednarska	07:53	08:53	10:53	12:53	13:53
9,3	Banku Miast	07:54	08:54	10:54	12:54	13:54
10,2	Podmiejska Wiadukt	07:55	08:55	10:55	12:55	13:55
10,7	Kalkówka	07:56	08:56	10:56	12:56	13:56
11,0	Pętla Szreńska	07:57	08:57	10:57	12:57	13:57

Objaśnienie: kursuje tylko w dni powszednie

LINIA NR 3 PĘTLA KRAJEWO - PĘTLA NOWOWIEJSKA

KIERUNEK: PĘTLA NOWOWIEJSKA							
km	Przystanek	kurs 1	kurs 2	kurs 3	kurs 4	kurs 5	kurs 6
0,0	Pętla Krajewo	07:04	09:04	11:04	13:04	15:04	17:04
3,9	Piekiełko wjazd	07:08	09:08	11:08	13:08	15:08	17:08
4,5	Piekiełko centrum	07:09	09:09	11:09	13:09	15:09	17:09
5,1	Piekiełko wjazd	07:10	09:10	11:10	13:10	15:10	17:10
8,3	Studzieniec - Podborna	07:15	09:15	11:15	13:15	15:15	17:15
8,8	Studzieniec - Brzozowa	07:16	09:16	11:16	13:16	15:16	17:16
9,4	Strbianiec - Marszałkowska	07:17	09:17	11:17	13:17	15:17	17:17
10,1	Mechaników	07:19	09:19	11:19	13:19	15:19	17:19
10,5	Napoleońska - Jasna	07:21	09:21	11:21	13:21	15:21	17:21
11,0	Graniczna ZPO nr 2 przyjazd	07:22	09:22	11:22	13:22	15:22	17:22
11,0	Graniczna ZPO nr 2 odjazd	07:25	09:25	11:25	13:25	15:25	17:25
11,2	Napoleońska - Kościół	07:26	09:26	11:26	13:26	15:26	17:26
11,9	Piłsudskiego - Brukowa	07:28	09:28	11:28	13:28	15:28	17:28
12,9	Dworzec PKP	07:30	09:30	11:30	13:30	15:30	17:30
13,3	Moniuszki	07:31	09:31	11:31	13:31	15:31	17:31
14,1	Batorego	07:32	09:32	11:32	13:32	15:32	17:32
14,5	Dworcowa - Grzybowa	07:33	09:33	11:33	13:33	15:33	17:33
14,8	Batalionów Chłopskich	07:34	09:34	11:34	13:34	15:34	17:34
15,3	Batalionów Chłopskich - Łomia	07:35	09:35	11:35	13:35	15:35	17:35
15,6	Podmiejska	07:36	09:36	11:36	13:36	15:36	17:36
16,4	Banku Miast	07:37	09:37	11:37	13:37	15:37	17:37
16,6	Bednarska	07:38	09:38	11:38	13:38	15:38	17:38
16,9	Radosna	07:39	09:39	11:39	13:39	15:39	17:39
17,3	Bednarska - Szkoła Muzyczna	07:40	09:40	11:40	13:40	15:40	17:40
17,5	Sienkiewicza Park	07:41	09:41	11:41	13:41	15:41	17:41
18,0	Żwirki	07:43	09:43	11:43	13:43	15:43	17:43
18,9	Stary Rynek przyjazd	07:45	09:45	11:45	13:45	15:45	17:45
18,6	Stary Rynek odjazd	07:48	09:48	11:48	13:48	15:48	17:48
19,0	Cmentarz Parafialny	07:49	09:49	11:49	13:49	15:49	17:49
19,6	Cmentarz Komunalny	07:51	09:51	11:51	13:51	15:51	17:51
20,1	Rondo Solidarności	07:52	09:52	11:52	13:52	15:52	17:52
20,8	Nowowiejska	07:54	09:54	11:54	13:54	15:54	17:54
21,8	Pętla Nowowiejska	07:55	09:55	11:55	13:55	15:55	17:55

KIERUNEK: PĘTLA KRAJEWO							
km	Przystanek	kurs 1	kurs 2	kurs 3	kurs 4	kurs 5	kurs 6
0,0	Pętla Nowowiejska	08:05	10:05	12:05	14:05	16:05	18:05
0,8	Nowowiejska	08:06	10:06	12:06	14:06	16:06	18:06
1,5	Rondo Solidarności	08:08	10:08	12:08	14:08	16:08	18:08
2,0	Cmentarz Komunalny	08:10	10:10	12:10	14:10	16:10	18:10
2,6	Cmentarz Parafialny	08:12	10:12	12:12	14:12	16:12	18:12
3,1	Stary Rynek przyjazd	08:14	10:14	12:14	14:14	16:14	18:14
3,1	Stary Rynek odjazd	08:17	10:17	12:17	14:17	16:17	18:17
3,7	Żwirki	08:20	10:20	12:20	14:20	16:20	18:20
4,2	Sienkiewicza Park	08:22	10:22	12:22	14:22	16:22	18:22
4,4	Sienkiewicza Szkoła Muzyczna	08:23	10:23	12:23	14:23	16:23	18:23
4,8	Radosna	08:25	10:25	12:25	14:25	16:25	18:25
5,0	Bednarska	08:26	10:26	12:26	14:26	16:26	18:26
5,3	Banku Miast	08:27	10:27	12:27	14:27	16:27	18:27
6,1	Podmiejska	08:28	10:28	12:28	14:28	16:28	18:28
6,4	Batalionów Chłopskich - Łomia	08:29	10:29	12:29	14:29	16:29	18:29
6,9	Batalionów Chłopskich	08:30	10:30	12:30	14:30	16:30	18:30
7,2	Dworcowa - Grzybowska	08:31	10:31	12:31	14:31	16:31	18:31
7,6	Bałowego	08:32	10:32	12:32	14:32	16:32	18:32
8,4	Moniuszki	08:33	10:33	12:33	14:33	16:33	18:33
8,8	Dworzec PKP	08:34	10:34	12:34	14:34	16:34	18:34
9,8	Piłsudskiego - Brukowa	08:36	10:36	12:36	14:36	16:36	18:36
10,5	Napoleońska - Kościół	08:38	10:38	12:38	14:38	16:38	18:38
10,7	Głazniczne ZPO nr 2 przyjazd	08:39	10:39	12:39	14:39	16:39	18:39
10,7	Głazniczne ZPO nr 2 odjazd	08:45	10:45	12:45	14:45	16:45	18:45
10,9	Napoleońska - Kościół	08:46	10:46	12:46	14:46	16:46	18:46
11,4	Napoleońska - Jasna	08:47	10:47	12:47	14:47	16:47	18:47
11,8	Mechaników	08:48	10:48	12:48	14:48	16:48	18:48
12,5	Studzieniec - Marszałkowska	08:49	10:49	12:49	14:49	16:49	18:49
13,1	Studzieniec - Brzeznowa	08:50	10:50	12:50	14:50	16:50	18:50
13,6	Studzieniec - Podborna	08:51	10:51	12:51	14:51	16:51	18:51
16,8	Piekiełko wjazd	08:56	10:56	12:56	14:56	16:56	18:56
17,4	Piekiełko centrum	08:57	10:57	12:57	14:57	16:57	18:57
18,0	Piekiełko wjazd	08:58	10:58	12:58	14:58	16:58	18:58
21,9	Pętla Krajewo	09:01	11:01	13:01	15:01	17:01	19:01

Krzyżówka klasyczna z hasłem

[illegible]

Litery z pól ponumerowanych od 1 do 33, utworzą rozwiązanie - przysłowie:

1	2	3	4	5		6	7	8		9	10	11	12	13		14	15	16	17	18	19	20		21
22	23	24	25	26		27	28	29	30	31	32	33												

POZIOMO: 13) wstęp do książki; 14) Ferenc, twórca hymnu węgierskiego; 16) rodzinne miasto Leo Beenhakera; 17) gastronomiczny lub wyborczy; 18) przedmiot; 19) państwo ze stolicą w Trypolisie; 20) najdłuższa rzeka Francji; 21) owocowy lub gazowany; 22) stolica Wyp Salomona; 24) paciorecznik inaczej; 25) dla zwycięzcy lub znalazcy; 30) okresowa zmiana sierści; 33) kraksa, zdarzenie; 36) jednoosobowe, ciężkie sanie sportowe; 38) stolica Libanu; 39) wyspa Odyseusza; 40) spadek notowań na giełdzie; 41) najwyższy szczyt Kaukazu; 42) pobiera świadczenie z tytułu inwalidztwa; 44) inaczej sprężyce, komórki; 46) dochodowy, zyskowny; 48) miękka tkanina bawełniana; 52) foliowy na śmieci; 55)

kraina z Kartuzami; 58) potocznie o Górach Izerskich; 59) okrągłe skrzyżowanie; 60) mieszkaniec Podhala; 61) Barbara dla przyjaciół; 62) Shaw, autor "Pogody dla bogaczy"; 64) paginacja; 65) jon o ładunku ujemnym; 66) gwiazda pięcioramienna.

PIONOWO: 1) smoleński lub poległy; 2) i toporek, i laska tatarnika; 3) praca z domu, na odległość; 4) niepełne dowody przestępstwa; 5) pościół, pościół tóżko; 6) żyje z jałmużny; 7) ślad po operacji; 8) tężyzna fizyczna potocznie; 9) ryba księżycowa; 10) znawca budowy Ziemi; 11) łodyga trawy, pszenicy; 12) miękława, ryba drapieżna; 13) trójrak murarski; 22) długa broń strażnika pałacowego; 23) przybywanie obywateli innego państwa; 26) artysta tworzący w

drzewie; 27) nie są przekonani co do istnienia Boga; 28) koronny w
sądzie; 29) dba o nagłośnienie w sali koncertowej; 31) mały zeszyt na
notatki; 32) królestwo mitologicznego Augiasza; 34) biała na piwie;
35) szczecińskie jezioro; 36) policja polityczna byłej NRD; 37)
prezydent przed przysięgą; 43) największe jezioro wysokogórskie
Ziemi; 45) z plecakami na szlaku; 47) trucizna w papierosach; 49)
blizna po ranie; 50) Malczewski albo Chelmoński; 51) spacerowa
ulica; 52) dokonać wyboru, wytypować; 53) historyczna lub
geograficzna, region; 54) podrzędna restauracja; 56) największa
wypsa Marianów Północnych; 57) dzieła literackie lub muzyczne; 60)
bandycka szajka; 63) kapitan Nautilusa z powieści J. Verne'a.

SUDOKU

9		6						
				2			8	
2	3		7	9		1		6
	9			7			4	1
						8		
					9	7	6	
4						3	9	
3	5				7		1	
	1		3		5	2	7	8

	8						6	
		3		6	8	7		
	6		5	7		3	9	8
7		4						6
3		5						
	1	8	3	4	9		2	
8			4	3	1		7	2
	7			2		8		
		6	7					1

			5			9	2	7
			9		6			5
		1	2				8	
		5		2		8		6
	2	9	1			7	4	
	3			6				9
3		7			2			
4				7				8
	9	6		1	3			

POLECAM: „NA ŚCIEŻKACH ZŁUDZEŃ”

Czytam, bo lubię! Książka pokazuje, że to co widzimy jest tylko złudzeniem. Nie można oceniać nikogo po ubiorze czy wyglądzie. To książka o odkrywaniu prawdy i siebie. Porusza problem, który dotyka bardzo wielu z nas - złudne wrażenie szczęśliwego człowieka.

Aldona ma kochającego męża Sebastiana i grzecznego synka Michałka. Jest atrakcyjną, inteligentną, młodą kobietą, ma świetną pracę, dobrego gustu, pełną figurę, piękne włosy. Aldona cała jest piękna i zadbane. Bańka utworzona przez najdroższy płyn micelarny do demakijażu, perfekcyjny manicure, sałatkę z mozzarellą i jarmuzem, weekendy spędzane na regeneracji, odżywcze dla ciała balsamy i relaksujące kąpiele nie przepuszcza wizji pewnych mankamentów. Istotnych mankamentów. Jej po-

układane życie ma sporo rys, które same w sobie są niegroźne, wszak ideały nie istnieją. Ale z kilku niepozornych, wciąż powiększających się rys tworzy się okazałych rozmiarów pięknie. Bańka urody perfekcyjnego życia pęka.

Losy Aldony i Wioli splatają się, co pozwala jej bliżej poznać kobietę. Przede wszystkim Aldona zaczyna dostrzegać to, co dzieje się wokół niej. Kilkakrotnie przekonuje się, że to co widzi niekoniecznie musi być prawdą. Wydawało jej się, że biedna kobieta nie ma nic do zaoferowania, tym-

czasem to ona daje jej cenne wskazówki w sprawie wychowania syna. Aldona widzi także, w jaki sposób ojciec - mąż Wioli, opiekuje się dziećmi, stawia go

za wzór, co nie oznacza, że tak samo dba o żonę, która tak naprawdę przestała dla niego istnieć. Aldona stara się poukładać swoje prywatne życie, pragnie zespolic rodzinę. I choć Sebastian próbuje stać się lepszym ojcem, to jednak wydarzenia z przeszłości nie pozwalają w pełni się realizować i być szczęśliwym.

Wszystko trwa do czasu. Świat bohaterów, którym dawno temu los przydzielił rolę, nagle zaczyna się kruszyć. Na idealnych wizerunkach żon, matek, mężów i ojców pojawiają się

rysy i pięknięcia. Czy uda się ocalić ich rodziny? Czy katastrofa odczyta Aldonę oceniania innych z perspektywy własnej urody i bogactwa?

- Ta powieść jest zwyczajna. Normalna, bez efektów specjalnych, bez spektakularnych zwrotów akcji i nagłych wybuchów bomby entuzjazmu, rozpaczy, złości. Opowiada o naszej codzienności, o zwykłym dniu, o rutynie - mówi pani Elżbieta. - Książka pełna matczyńskich rozterek, radości i smutków. Poruszyła mnie historia synka oraz relacji rodziców

z dzieckiem. Obraz dwóch rodzin, całkiem różnych ale walczących po swojemu z przeciwnościami losy. Po przeczytaniu myślałam, że warto się zastanowić czy nie nazbyt pochopnie oceniamy drugiego człowieka. Każdy z nas odnajdzie na kartach tej książki część siebie, swoich dylematów, problemów, rozterek. Książka bardzo życiowa, myślę, że porusza problem, który dotyka bardzo wielu z nas - złudne wrażenie szczęśliwego człowieka. Napisana lekkim piórem, przyjemna. Polecam!

Joanna Karzyńska

DLA MŁODYCH KLUCZOWA JEST WYSOKOŚĆ OFEROWANEGO WYNAGRODZENIA

Wysokość pensji, elastyczne godziny pracy i możliwości rozwoju to dla młodych do 20. roku życia główne wyznaczniki atrakcyjnej oferty pracy - wynika z raportu. Większość młodych chciałaby pracować nawet wtedy, gdyby nie wymagała tego ich sytuacja życiowa.

Zgodnie z raportem „Młodzi vs Mobile. Wpatrzeni w ekran, czyli o młodych Polakach i technologii mobilnej” firmy doradczo-technologicznej Future Mind, 44 proc. osób do 20. roku życia uważa, że ukończenie studiów wyższych pomaga w znalezieniu lepszej pracy. Zmienia się to jednak w grupie respondentów, którzy uzyskali dyplom - 32 proc. osób w wieku 26-30 lat uważa, że wykształcenie wyższe faktycznie ma realny wpływ na znalezienie satysfakcjonującej pracy.

Dawniej, ukończenie studiów było postrzegane jako wyznacznik sukcesu, aktualna rzeczywistość

rynku pracy udowadnia, że ta zależność nie jest już tak oczywista - wskazano w raporcie.

Dodano, że dla 55 proc. młodych osób w wieku 15-20 lat, które szukają pracy, kluczowa pozostaje wysokość wynagrodzenia oferowanego przez potencjalnego pracodawcę. Inne istotne elementy atrakcyjnej oferty to, według badanych: elastyczne godziny pracy (43 proc.) i szerokie możliwości rozwoju (36 proc.). Pytani wskazali też na korzystne dodatki do pracy (28 proc.) i wybór trybu pracy - np. zdalna czy hybrydowa (27 proc.).

Oceniając możliwości znalezienia atrakcyjnej

Młodzi ludzie szczególnie cenią miejsca pracy, które oferują stabilność finansową, ale także szansę na rozwój, interakcje z nowoczesnymi technologiami

pracy w perspektywie miesiąca, 51 proc. ankietowanych określiło szanse zatrudnienia na dobrych warunkach jako małe, a 17 proc. - duże.

Autorzy raportu zwrócili uwagę, że większość młodych osób chciałaby pracować, nawet jeśli

ich sytuacja życiowa nie wymagałaby tego. Jako powód wskazali „własny rozwój” (35 proc. ankietowanych w wieku 15-20 lat) oraz „chęć życia na wyższym poziomie” (23 proc. respondentów w tej grupie); 6 proc. 15-20 latków stwierdziło, że

życie na dostatecznym poziomie wystarczy, by zrezygnować z pracy.

Izabela Franke z Future Mind zwróciła uwagę, że co drugi Polak, jak wynika z danych GUS, wykonuje dziś pracę niezwiązaną z ukończonym kierunkiem studiów, a jedynie 7 proc. wykorzystuje w większym lub mniejszym stopniu w realizacji zadań służbowych wiedzę i umiejętności zdobyte na uniwersytecie.

- Takie dane bardzo jasno pokazują, że sukces zawodowy coraz rzadziej jest uwarunkowany posiadaniem określonego dyplomu - stwierdziła, komentując dla PAP dane z raportu.

W ocenie ekspertki młodsze pokolenia, którym bra-

kuje doświadczenia w życiu zawodowym, mogą postrzegać rynek pracy przez pryzmat wartości swoich rodziców, a nie faktycznych wymagań stawianych przed pracownikami. Jak zaznaczyła, młodzi szczególnie cenią miejsca pracy, które oferują nie tylko stabilność finansową, ale także szansę na rozwój, interakcje z nowoczesnymi technologiami i możliwości kształtowania przyszłości.

Raport „Młodzi vs Mobile. Wpatrzeni w ekran, czyli o młodych Polakach i technologii mobilnej” powstał na podstawie badania ilościowego na grupie 1011 Polaków w wieku 15-35 lat (metoda CAWI).

(PAP) Magdalena Jarco

TU WARTO BYĆ I MIŁO SPĘDZIĆ CZAS!

Kolejny aktywny wakacyjny tydzień w Mławie przed nami. Podpowiadamy naszym Czytelnikom oraz turystom co dzieje się w naszym powiecie w najbliższym czasie. Jak i gdzie można aktywnie i ciekawie spędzić czas.

Mława

Cały czas do wspólnego rekreacyjnego biegania (nie na wyścigi) w ramach spotkań z cyklu „Biegaj w Mławie”

zachęca Miejski Ośrodek Sportu i Rekreacji w Mławie. Treningi są organizowane

w soboty o 9:00 na powietrzu lub w obiektach zamkniętych - o miejscu najbliższego

spotkania organizatorzy poinformują na swojej stronie. Zajęcia są prowadzone pod okiem wykwalifikowanych trenerów.

Mława 08.10.2023

Zapraszamy do udziału w Mławskim Święcie Biegania, które odbędzie się w dniu 8 października br. w godz. 8.00 - 16.00. Wydarzenie odbędzie się na stadionie MOSiR w Mławie. Zapisy trwają. Pakiety

startowe będą wydawane na terenie Miejskiego Ośrodka Sportu i Rekreacji w Mławie, ul. Kopernika 38 w niedzielę 8 października 2023 r. w godzinach 08:00 - 11:00.

08:00 - Otwarcie Biura Zawodów na terenie Miejskiego Ośrodka Sportu i Rekreacji w Mławie;
08:00 - 11:30 - weryfikacja zawodników
10:00 - start biegu oraz marszu Nordic Walking na 5 km

11:45 - oficjalne otwarcie zawodów
12:00 - start „Mławskiego Święta Biegania 2023” Półmaraton oraz bieg na 10 km
15:00 - wyłonienie zwycięzców w klasyfikacji generalnej oraz w kategoriach wiekowych kobiet i mężczyzn;
15:15 - dekoracja zawodników biegu
15:30 - losowanie nagród
16:00 - zakończenie wydarzenia

opr. JK

Do takiego rabatu będą uprawnione wszystkie gospodarstwa, które spełnią jeden z mało wymagających warunków określonych w nowych przepisach. W praktyce dla statystycznej rodziny o przeciętnym zużyciu energii nowy mechanizm oznacza oszczędność o równowartości rachunku za jeden miesiąc.

– Wrzesień to dla wielu polskich rodzin okres większych wydatków związanych z rozpoczęciem roku szkolnego. Jednak domowe budżety obciąża też przecież wiele stałych kosztów, jak np. czynsz czy opłaty za energię elektryczną. I żeby ten drugi element nie stanowił większego wyzwania finansowego, rząd wprowadził niedawno podwyższone limity w ramach Tarczy Solidarnościowej. Nowe przepisy zakładają nie tylko zamrożenie cen prądu dla gospodarstw domowych, ale również podniesienie limitów, do których to zamrożenie cen prądu będzie obowiązywało – mówi Maciej Maciejowski z Polskiego Komitetu Energii Elektrycznej.

TARCZA SOLIDARNOŚCIOWA TO ROZWIĄZANIE, KTÓRE OBOWIĄZUJE OD STYCZNIA 2023 ROKU I MA CHRONIĆ POLSKIE GOSPODARSTWA DOMOWE PRZED SKOKOWYM WZROSTEM RACHUNKÓW ZA PRĄD. JEJ PODSTAWOWYM MECHANIZMEM JEST ZAMROŻENIE CEN ENERGII NA POZIOMIE UBIEGŁOROCZNYM, ALE TYLKO DO WYSOKOŚCI OKREŚLONYCH LIMITÓW ZUŻYCIA.

Te pierwotnie wynosiły 2,6 MWh rocznie dla gospodarstw z osobami z niepełnosprawnością, 3 MWh w przypadku rolników i rodzin z Kartą Dużej Rodziny oraz 2 MWh dla pozostałych gospodarstw domowych.

W sierpniu br. przyjęto nowelizację ustawy, która zwiększyła te limity.

– Dla wszystkich gospodarstw domowych ten podwyższony limit został określony na poziomie 3 MWh rocznie, a w przypadku rodzin posiadają-

foto: Alina Laskowska

DODATKOWA ZNIŻKA W RACHUNKACH ZA PRĄD

OBOK NOWYCH, WYŻSZYCH LIMITÓW ZUŻYCIA ENERGII, UCHWALONYCH NIEDAWNO W TARCZY SOLIDARNOŚCIOWEJ, POLSKIE GOSPODARSTWA DOMOWE BĘDĄ MOGŁY SKORZYSTAĆ W TYM ROKU Z DODATKOWEJ ZNIŻKI NA RACHUNKACH ZA PRĄD W WYSOKOŚCI 125 ZŁ.

cych Kartę Dużej Rodziny jest to aż 4 MWh. W efekcie, dzięki tym nowym przepisom, polskie rodziny zaoszczędzą na rachunkach za energię elektryczną od 3 do 4 tys. zł w skali roku – mówi Maciej Maciejowski.

W przyjętym niedawno rozporządzeniu rząd wprowadził też dodatkowy upust na rachunkach za energię elektryczną. Jej sprzedawcy będą zobowiązani do udzielenia jeszcze w tym roku jednorazowego rabatu – do 125 zł – wszystkim gospodarstwom domowym, które spełnią jeden z kilku określonych warunków. Są to: wyrażenie zgody na otrzymywanie elektronicznych faktur, wyrażenie zgody na komunikację drogą elektroniczną o oferowanych produktach i usługach, sprawdzenie i potwierdzenie poprawno-

DZIĘKI DODATKOWEMU BONUSOWI POLSKIE RODZINY OTRZYMAJĄ 125 ZŁ ZNIŻKI NA RACHUNKACH ZA PRĄD

ści swoich danych u sprzedawcy energii albo złożenie oświadczenia w sprawie podwyższonych limitów zużycia w ramach rządowej (dotyczy gospodarstw domowych z Kartą Dużej Rodziny, rodzin z osobą z niepełnosprawnością lub rolników).

Upust będzie też z automatu przysługiwać wszystkim gospodarstwom domowym, które produkują energię we własnych, prosumenckich instalacjach OZE albo w okresie co najmniej trzech następujących po sobie miesięcy (pomiędzy styczniem a wrześniem 2023 roku) zmniejszą swoje zużycie energii elektrycznej o 5 proc. w porównaniu do analogicznego okresu poprzedniego roku.

– Dzięki dodatkowemu bonusowi polskie rodziny

otrzymają 125 zł zniżki na rachunkach za prąd. W praktyce dla statystycznej rodziny o przeciętnym zużyciu energii ten nowy mechanizm wsparcia oznacza oszczędność o równowartości rachunku za jeden miesiąc – mówi ekspert z Polskiego Komitetu Energii Elektrycznej.

ABY SKORZYSTAĆ Z MECHANIZMÓW OSŁONOWYCH WPROWADZONYCH W TARCZY SOLIDARNOŚCIOWEJ, PRZECIĘTNE GOSPODARSTWO DOMOWE NIE MUSI W TYM CELU NIC ROBIĆ – RACHUNKI BĘDĄ Z AUTOMATU ROZLICZANE PO UBIEGŁOROCZNYCH STAWKACH.

Inaczej jest jednak w przypadku rodzin posiadających Kartę Dużej Rodziny i rolników, którzy w tym celu muszą pamiętać o złożeniu odpowiedniego oświadczenia u swojego dostawcy energii.

– W badaniu YOTTA przeprowadzonym na zlecenie Polskiego Komitetu Energii Elektrycznej w lipcu tego roku tylko 11 proc. ankietowanych wskazało, że ceny prądu stanowią największe obciążenie dla ich domowych budżetów. To pokazuje, że pomimo kryzysu energetycznego i skokowego wzrostu kosztów wytworzenia energii elektrycznej rozwiązania wprowadzane przez rząd skutecznie chronią polskie rodziny. A teraz, dzięki przyjętym niedawno rozwiązaniom, koszty energii będą jeszcze niższe – mówi Maciej Maciejowski.

Co istotne nawet przekroczenie limitów zużycia określonych w Tarczy Solidarnościowej nie powoduje radykalnego wzrostu rachunków za prąd. Wciąż obowiązuje bowiem mechanizm ceny maksymalnej, co oznacza, że po wykorzystaniu limitu cena energii dla gospodarstw domowych nie przekroczy 69 gr za każdy 1 kWh.

– ABY BEZ PROBLEMU ZMIĘŚCIĆ SIĘ W TYCH LIMITACH, MOŻNA JEDNAK WPROWADZIĆ W RAMACH GOSPODARSTWA DOMOWEGO KILKA DOBRYCH NAWYKÓW, ZWŁASZCZA MAJĄC DUŻĄ RODZINĘ.

Warto pamiętać np. o gaszeniu świateł w pomieszczeniach, w których aktualnie nikt nie przebywa, albo wyłączaniu sprzętów elektronicznych, takich jak komputery, kiedy z nich nie korzystamy – wymienia przedstawiciel PKEE. – Inne przykłady oraz szczegółowe informacje o podwyższonych limitach zamrożenia cen energii i nowym upuście są dostępne na stronach naszej kampanii edukacyjnej liczysieenergia.pl. Jej celem jest budowa świadomości w zakresie racjonalnego korzystania z energii i – co za tym idzie – ograniczania wysokości rachunków za prąd.

Newseria.pl

Szczepienia dorosłych — wiele korzyści

Autorzy raportu stwierdzają m.in., że polityka zdrowia publicznego powinna uwzględnić program szczepień nie tylko dla dzieci, ale i dla pozostałych grup wiekowych. Bo każde działanie z zakresu profilaktyki, dzięki któremu można ograniczyć liczbę chorych, w tym chorób zakaźnych, zasługuje na uwagę.

Szczepienia dla dorosłych stanowią ważny element dbania o zdrowie indywidualne oraz społeczeństwa jako całości. Nie tylko chronią przed chorobami, ale również mogą pomóc w zmniejszeniu kosztów opieki zdrowotnej oraz zapobieganiu groźnym epidemiom. Dlatego ważne są wszelkie działania i inicjatywy, które dostarczają rzetelnych informacji i mogą pomóc osobom dorosłym w podjęciu świadomej decyzji o szczepieniu, a także przekonać ich, że jest to ważny krok w trosce o zdrowie swoje i innych.

Mądrzy po covidzie

Niezależnie od globalnej pandemii covid-19, z którą nie tak dawno zmagaliśmy się cały świat i którą udało się opanować dzięki zaszczepieniu setek milionów ludzi, czy pojawiających się rokrocznie milionów zachorowań na grype, które także ograniczamy za pomocą szczepionek — można ostatnio zaobserwować powrót starych i pojawianie się nowych chorób zakaźnych i ognisk epidemicznych. Coraz większym problemem zdrowotnym — wraz ze starzeniem się społeczeństw — staje się immunosenescencja: zmniejszanie się ochronnych efektów szczepień u osób starszych, które te szczepienia przeszły w dzieciństwie. Z punktu widzenia zdrowia publicznego istotnym problemem jest także niski poziom wiedzy wśród społeczeństwa na temat korzyści ze szczepień osób dorosłych. Gorzej, że podobnie dzieje się też wśród kadry medycznej. W polskim systemie ochrony zdrowia brakuje klarownej i przemyślanej strategii wykorzystania tej metody profilaktyki, zwłaszcza u osób z grup podwyższonego ryzyka. Nie ma też kalendarza szczepień dla dorosłych.

SZCZEPIONKA? NIE TYLKO DLA DZIECKA...

Z OPUBLIKOWANEGO NIEDAWNO PRZEZ MODERN HEALTHCARE INSTITUTE RAPORTU „SZCZEPIONKA DLA DOROSŁYCH: POTRZEBY I MOŻLIWOŚCI” WYNIKA WIELE WNIOSKÓW, W ŚLAD ZA KTÓRYMI IDĄ DOKŁADNIE SPRECYZOWANE ZALECENIA. PRZED WSZYSTKIM POTRZEBNE SĄ ZMIANY W SYSTEMIE ORGANIZACJI I FINANSOWANIA SZCZEPIEŃ OSÓB DOROSŁYCH.

Żyjmy dłużej... dzięki szczepieniom!

— Populacja osób starszych jest znacznie bardziej wrażliwa na zakażenia i bardziej zagrożona ich ciężkim przebiegiem, a nawet zgonem — w swoim rozdziale raportu podkreśla prof. Jacek Wysocki, prezes Polskiego Towarzystwa Wakcynologii.

— Stało się jasne, że dalszy postęp w zakresie wydłużania ludzkiego życia jest niemożliwy bez skutecznej ochrony przed zakażeniami.

Populacja osób młodszych generalnie jest mniej podatna na ciężki przebieg zakażeń, ale współczesna medycyna w walce z groźnymi chorobami, takimi jak nowotwory czy choroby o podłożu autoimmunologicznym, stosuje coraz szerzej leki, które są bardzo skuteczne w leczeniu tych chorób, jednak ich częstym działaniem ubocznym jest upośledzenie odporności osób leczonych. Z tego powodu można wyodrębnić drugą, niemałą populację osób, dla których choroby infekcyjne stanowią bardzo

poważne zagrożenie. Wykorzystanie szczepionek w populacji dorosłych, zwłaszcza w naszym kraju jest niewystarczające, a mają one duży potencjał w obszarze wydłużenia życia ludzkiego oraz poprawy jego jakości, zwłaszcza gdy weźmie się pod uwagę, z jednej strony — coraz bardziej starzejące się społeczeństwo, a z drugiej — rosnący udział osób przewlekle chorych, skutecznymi leczącymi metodami upośledzającymi odporność.

Potrzebne nowe

Nowe szczepionki — oczywiście. Ale i nowe działania. Rozwój technologii powoduje, że każdego roku rejestrowane są nowe szczepionki, z których część mogłaby zostać włączona do programu profilaktyki i zapobiegania chorobom zakaźnym w Polsce. Wyłapałoby to również zmiany systemowych: opracowania strategii szczepień osób dorosłych jako elementu krajowego programu zdrowia publicznego, rozszerzenia programu szczepień obo-

poziomu finansowania, edukacji pracowników ochrony zdrowia, opracowania indywidualnych protokołów szczepień dla osób dorosłych, wzmocnienia podstawowej opieki zdrowotnej, przez m.in. wprowadzenie odpowiednich mechanizmów finansowych promujących profilaktykę, stworzenia efektywnej ścieżki refundacyjnej dla szczepionek.

Jak to robią w Unii?

W Unii Europejskiej każdy kraj opracowuje własne zalecenia dotyczące szczepień, rozbieżności są jednak znacznie mniejsze w przypadku dzieci niż w zaleceniach dla osób starszych — chodzi o progi wieku szczepienia, zalecane szczepionki, refundację. Analizy farmakoekonomiczne wskazują tymczasem, że szczepienie, zarówno dzieci, jak i osób dorosłych systemowi ochrony zdrowia po prostu się opłaca. — W wielu krajach zauważono wpływ szczepień na politykę fiskalną. W Holandii oszacowano, że każde 1 euro wyda-

SZCZEPIONKA
DLA DOROSŁYCH
STANOWIĄ
WAŻNY ELEMENT
DBANIA
O ZDROWIE
INDYWIDUALNE
ORAZ
SPOŁECZEŃSTWA
JAKO CAŁOŚCI.
NIE TYLKO
CHRONIĄ PRZED
CHOROBYMI,
ALE RÓWNIEŻ
MOGĄ POMÓC
W ZMNIEJSZENIU
KOSZTÓW OPIEKI
ZDROWOTNEJ
ORAZ
ZAPOBIEGANIU
GROŹNYM
EPIDEMIOM.

ne na szczepienia osób po 50. roku życia przyniesie, w perspektywie kolejnych lat życia, 4 euro oszczędności w zakresie wydatków medycznych, przeciwdziałania niesprawności i utracie produktywności — mówi prof. Marcin Czech, prezes Polskiego Towarzystwa Farmakoekonomicznego.

Potwierdzają to także dane z USA, gdzie oszacowano, że koszty związane z chorobami, którym można zapobiegać poprzez szczepienia (10 szczepionek) zalecane osobom dorosłym sięgają rocznie około 9 miliardów USD, z czego 80 proc. stanowią koszty infekcji u osób nie-szczepionych.

Od niedawna na szczeblu europejskim realizowana jest inicjatywa „Vaccines Europe”, wzywająca do podjęcia działań mających na celu wykorzystanie szczepień osób dorosłych do ochrony przed chorobami, którym można w ten sposób zapobiegać. Wszystkie państwa Unii, także Wielka Brytania, w pewnym stopniu angażują się finansowo w programy szczepień ochronnych dla populacji dorosłej. Niemniej jednak, zakres oferowanych działań profilaktycznych, mechanizmy finansowania oraz regulacje dotyczące odpłatności i refundacji poszczególnych preparatów różnią się znacząco w zależności od kraju.

Zdrowa polityka

— Polityka zdrowia publicznego powinna uwzględnić program szczepień nie tylko dla dzieci, ale i dla pozostałych grup wiekowych. Luki w programach szczepień dla dorosłych istnieją nie tylko w Polsce — wskazuje dr Michał Sutkowski, lekarz rodzinny. Jego zdaniem, same szczepienia dorosłych mają mocne uzasadnienie — stanowią dodatkową ochronę przed osłabieniem odporności na dane zakażenie po szczepieniu podstawowym (krztusiec, odra), zabezpieczenie przed ciężkim przebiegiem czy zgonem (odra, ospa wietrzna, WZW A), wzmocnienie skuteczności reaktywności układu odpornościowego w starszym wieku, a także redukcję ryzyka wynikającą z koincydencji danej infekcji z chorobami współistniejącymi.

Oprac. mmb

Korzystałam z materiałów Stowarzyszenia Dziennikarze dla Zdrowia.

Z MIŁOŚCI DO LOKALNOŚCI!

NOWY KURIER
mławski.pl